

በመጋሉ እንዲሰናከሉ ከፋኛ አወካቸው። ይሄንም እስራኤላውያን ተሻግረው በባሕር ዳር እንደቆሙ ሙሴ እጁን በባሕሩ ላይ ሲዘረጋ ባሕሩ በፈርዖን ወታደሮች ሁሉ ላይ ተከደነባቸው (ዘጸአት 14:23-29)። አሁንም ቢሆን በእግዚአብሔር ሰዎችና ሥራ ላይ እንቅፋት በሆኑት ላይ አስቃቂ ፍርድ ይፈርድባቸዋል።

21. በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከዚህ ምዕራፍ በስተቀር በሌላ ቦታ የዚህ የባሕር መከፈል በተፈጥሮ በየጊዜው የሚሆን ነገር ነው ወይስ እግዚአብሔር በተአምራት ያደረገው ነገር ነው? የሚከተለውን ተመልከት፤ ዘጸአት 14:20፤ 31፤ 15:3-10፤ ኢያሱ 2:10፤ 4:23፤ ነህምያ 9:9-11፤ መዝሙር 105(106):9፤ 21፤ 22፤ 135(136):13-15፤ የሐዋርያት ሥራ 7:36፤ ዕብራውያን 11:29።

መልስ።

አንዳንድ ሰዎች እስራኤሎች ቀይ ባሕርን በተሻገሩበት ስፍራ ውኃው ጥልቅ ስላልሆነ ነፋስ ባሕሩን በቀላሉ የሚያስወግድበት ቦታ ስለሆነ ባሕሩን ያለምንም ችግር መሻገር ይቻላል ብለው ይከራከራሉ። ይህም በተፈጥሮ የሚደረግ ነገር ነው እንጂ ተአምራት አይደለም ይላሉ። ነገር ግን ከላይ በዝርዝር የተጠቀሱት ጥቅሶች ሁሉ በነፋስ ሳይሆን በእግዚአብሔር ተአምራት የተደረጉ እንደነበር ይገልጻሉ።

1. እግዚአብሔር የላከው የምሥራቅን ነፋስ ነበር። የሰሜን ነፋስ ብቻ የኤርትራን ባሕር ማስወገድ ይችላል ነበር፤ ምክንያቱም የኤርትራ ባሕር በቁመቱ በሰሜንና በደቡብ መካከል ስለተዘረጋ ነው። ውኃውም ከተከፈለ በኋላ የምሥራቅ ነፋስ በመንገዳቸው ላይ ያለውን ድጥና ጭቃ ያደርቀው ነበር (ዘጸአት 14:21)።

2. በዘጸአት 14:21፤ 22፤ 31 ላይ ውኃው በግራና በቀኛቸው እንደ ግድግዳ እንደቆመ እናነባለን፤ ውኃውን በስተቀኛቸው ያቆመው ነፋስ ቢሆን ኖሮ በስተግራቸው የውኃ ግድግዳ ባልነበረም ነበር። ከዚህም በስተቀር በነፋስ ግፊት ውኃ እንደ ግድግዳ መቆም አይችልም።

3. ውኃውንም ወደኋላ የገፋው የነፋሱ ኃይል ቢሆን ኖሮ እስራኤላውያኖችንም ወደኋላ በገፋቸው ነበር። ይህ ቢሆን ኖሮ የነፋሱን ግፊያ መቋቋም ባልቻሉም ነበር። ነፋሱ ግን እስራኤላውያን በጭቃ ላይ እንዳይሄዱ ምድሩን አደረቀላቸው።

ከምዕራፍ 15 እስከ 17።

22. ከቀይ ባሕር አንስተው እስከ ሲና ተራራ ድረስ ሲጓዙ እግዚአብሔር ምን ሌላ መለኮታዊ ተአምራት አድርጎ እስራኤላውያንን እረዳ? ምዕራፍ 15-17።

መልስ።

1. ምዕራፍ 15:23-26 የማራ መራራ ውኃ ተፈወሰ።
2. ምዕራፍ 15:27 እግዚአብሔር ለእስራኤል ውኃና ጥላ በመስጠት አሳረፋቸው።
3. ምዕራፍ 16:2-13 የሚበሉት ሥጋ ለእስራኤላውያን ተሰጣቸው።
4. ምዕራፍ 16:14-36 ለምግባቸው መና ተሰጣቸው።
5. ምዕራፍ 16:26-36 የማረፊያቸው ስንበት ተሰጣቸው።
6. ምዕራፍ 17:1-7 ውኃ ከዓለት ውስጥ ተሰጣቸው።
7. ምዕራፍ 17:8-16 አማሌቃውያንን ድል አደረጉ።

23. በማራ መራራ ውኃ መፈወስና በውኃው አጠገብ በተደረገው ፍርድና ሥርዓት መካከል ምን አንድነት አለ? ዘጸ. 15:23-26።

መልስ።

1. እስራኤላውያን በበረሃ አቋርጠው እንደወጡ ሁሉ እኛም ደግሞ በዚህ ዓለም ባለው የሕይወታችን በረሃ ክርስቶስን ተከትለን እንጓዛለን። በበረሃው ውስጥ የነበረው መራራ ውኃ በዚህ ዓለም የሚኖሩ የእግዚአብሔር ሰዎች በዚህ የምድር ሕይወታቸው ከሚገጥማቸው መራራ ሕይወት ጋር ይመሳሰላል። የዚህ ዓለም ሰዎች ለእረፍት ለሰላምና ለእርካታ እየተጠሙ ናቸው። ዓለምም የሚሰጣቸው ሃይማኖትና ደስታ ሁሉ መራራ ነው። የተጠማችውንም ነፍስ ለማርካት ከቶ አይችሉም።

2. ወደ ውኃው የተጣለው ዛፍ የክርስቶስ በመስቀል ላይ የመሞት ምሳሌ ነው። የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። ዘዳግም 21:22፤ 23፤ ገላትያ 3:13፤ የሐዋርያት ሥራ 5:30፤ 10:39፤ 13:29፤ 1ኛ ጴጥሮስ 2:24፤ ራእይ 22:2። ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ስለሞተልን መራራውን ነገር ሁሉ አንስቶልናል። ስለዚህ እኛም የዓለምን መራራ ውኃ ከመጠጣት ይልቅ ሰላም ደስታና እርካታን የሚሰጠንን የመንፈስ ቅዱስን ውኃ እንጠጣለን።

እስራኤላውያን የእግዚአብሔር ሕዝቦች ይባሉ ነበር። እነርሱም ለ3 ቀን ያህል በሞቃቱ በረሃ ውስጥ ከተጓዙ በኋላ በጣም ደከሙ፤ እጅግም ተጠሙ። ከዚያም ያንጎራጉሩ ጀመር። ዛሬም የእግዚአብሔር ልጆች እንዲሁ እንዳንዴ ብስጭትጭት እያሉ ተስፋ ለመቁረጥ ይቃጣቸዋል። ነገር ግን በዚያ ጊዜ ወደ አዳኛቸው መስቀል ቢመጡ ጣፋጭ ውኃ ጠጥተው በመከራ ውስጥ እንኳ ሳሉ ያርፋሉ። ጳውሎስና ሲላስ በፊልጵስዩስ እስር ቤት ታስረው በመከራ ውስጥ እንኳ ሳሉ መራራውን የእስር ቤት ችግር ተቋቁመው ጣፋጩን ውኃ በመጠጣት

ያገኙትን ሰላምና ደስታ የሚገልጸውን ታሪክ ተመልከት። (የሐዋ. ሥራ 16:16-40።)

3. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ያዘዘው ትእዛዝ በዘጸአት 15:25-66 ባለው ክፍል ላይ ይገኛል። ማብራሪያውም እጅግ በጣም ቀላል ነው።

ሀ. እስራኤላውያንም የእግዚአብሔር ሕዝብ ሆኑ።

ለ. ወደ እግዚአብሔር በመመለስ ፋንታ በሙሴ ላይ አተረመረሙበት።

ሐ. እግዚአብሔርም መራራውን ውኃ ጣፋጭ በማድረግ ወደ እርሱ በመምጣት የሚገኘውን እርካታ በምሳሌ አሳያቸው።

መ. እግዚአብሔርም ከአሁን ጀምራችሁ ከእኔ ጋር በቅርብ ብትራመዱና ብትታዘዙኝ በሚያስፈልገው በረከት ሁሉ እባርካችኋለሁ አላቸው።

ሠ. እነርሱም ባይታዘዙትና አሻፈረኝ ቢሉት አባት እልክኛውንና የማይታዘዘውን ልጁን ቀጥሎ ታዛዥ እንደሚያደርገው ሁሉ ይቀጣቸዋል። ባይታዘዙት ግብፅን እንደቀጣ ይቀጣቸዋል። ግብፃውያን በእልህ እግዚአብሔርን ስለተቋቋሙት በመቅሰፍት፣ በበሽታ፣ እንዲሁም በመጨረሻ በሞት ቀጣቸው። እስራኤላውያንም እንደ ግብፅ ከእግዚአብሔር ጋር እልህ ቢያያዙና የማይታዘዙ ከሆኑ እስራኤልን የተጻረሩትን ግብፃውያን እንደቀጣቸው እነርሱንም በበሽታ ይቀጣቸዋል። ነገር ግን እስራኤላውያን ከታዘዙት ከተቀጠቡት ሕመማቸው ይፈውሳቸዋል። እንደገና ቁጥር 26ን አንብብ። እግዚአብሔርም ከታዘዛችሁኝ በግብፃውያን ላይ ያመጣሁትን በሽታ አላመጣባችሁም አላቸው። «እኔ ፈዋሽህ እግዚአብሔር ነኝና»። በዚህ ላይ ያለው ቅጣት ልጆቼ ስለታዘዙት ቀረላቸው።

በእግዚአብሔር ልጆች ላይ ብዙ መከራ ሕመምና ኃዘን የሚመጣቸው በኃጢአታቸው ምክንያት ነው። እግዚአብሔርም የሚቀጣቸው በኃጢአታቸው እንዲናዘዙ ነው። ይህም በ1ኛ ቆሮ. 11:27-32 በግልጽ ታይቶአል (2ኛ ሳሙ. 7:14፣ 15፣ 12:13፣ 14፣ 1ኛ ቆሮ. 5:5፣ 1ኛ ጢሞ. 1:20፣ ዕብራውያን 12:7)። በሽታ ሁሉ በኃጢአት ምክንያት የሚመጣ አይደለም። የግብፃውያን በሽታ ግን ለቅጣት የመጣ ነበር። እግዚአብሔር የሚታዘዙትን ልጆቹን አይቀጣም። ይህም ማንም ሊገባው የሚችል ቀላል ነገር ነው። የእግዚአብሔር ልጆች እግዚአብሔርን በሚታዘዙት ጊዜ ሰላምና ደስታ ይኖራቸዋል። ነገር ግን የማይታዘዙ ከሆነ ግን ይቀጣሉ።

በቁጥር 26 ላይ እግዚአብሔር «እኔ ፈዋሽህ እግዚአብሔር ነኝና» ብሏል። እግዚአብሔር የሚታዘዙትን ልጆች መፈወስ ደስታው ነው። እርሱም የችግራቸው ምክንያት አለመታዘዝ ባይሆን እንኳ ከንጹሕ ልብ የመነጨውን ጸሎት ይሰማል።

ምዕራፍ 15:27 እግዚአብሔር በበረሃ የነበረውን ውኃ ከፈወሰ በኋላ 12 ምንጭ አድርጎ ለ12ቱ ነገድ በማዳረስ በቂ ውኃ እንዲኖራቸው አድርጎ

ሰጥቶአቸዋል። ከዚህም በቀር 20ዎቹ የዘንባባ ዛፎች ለጥላና ለማረፊያ ሆኑላቸው።

በዚህ ክፉ ዓለም ምክንያት ከነችግራችን ወደ እግዚአብሔር መምጣትን ስንማር እግዚአብሔር መራራውን ውኃ ወደ ጣፋጭነት ይለውጥልናል። በዚህ በሚጠላን ዓለም ውስጥ በቂ ውኃ በመስጠት ወደ እረፍትና ጥላው ይመራናል (ዮሐንስ 4: 14)።

24. እስራኤላውያን ባደረጉት ጉዞ ውስጥ በእግዚአብሔር መታመንን እንዲማሩ በቅደም ተከተል የደረሱባቸው አጋጣሚ ችግሮችና ሁኔታዎች ምን ነበሩ?

መልስ።

እግዚአብሔር እስራኤላውያን በፍጹም ልባቸው እንዲታመኑበት ስለሚፈልግ አውቆ እምነትን እንዲማሩ በዚህ በተባለው መንገድ መራቸው።

1. ግብፃውያን እስራኤላውያንን በኋላቸው በሚከተሉዋቸው ጊዜና የቀይ ባሕር በፊታቸው ባጠራቸው ጊዜ የሚያደርጉት ሲጠፋቸው ወደ እግዚአብሔር ጮኹ፤ እግዚአብሔርም ጩኸታቸውን ሰምቶ በተአምራት መውጫውን አዘጋጀላቸው።

2. በማራም የገጠማቸው መራራ ውኃም በክርስቶስ ብቻ የሚገኘውን ጣፋጭነት እርካታ እንዲማሩ አድርጎአቸዋል። እግዚአብሔርንም ቢታዘዙት ለቅጣት ከመጣባቸው በሽታ እንደሚፈወሱ አወቁ፤ ስለዚህ በመታዘዝ ጤና ሰላምና እረፍት ይገኛል።

3. እስራኤላውያን በመጀመሪያ የት እንደሚሄዱ አላወቁም ነበር። እግዚአብሔርም ሲመራቸው በፍጹም ልባቸው ተማምነው መከተል አለባቸው። የደመና ዓምድ በቀን፣ የእሳት ዐምድ በሌሊት፣ በፊታቸው ሲሄድ እስራኤላውያን በቀን ሆነ ማታ ይከተሉ ነበር። ዐምዱም በሚቆምበት ጊዜ ግን ድንኳናቸውን ይተክሉ ነበር። ያለ ምንም ጥያቄ እግዚአብሔርን (ክርስቶስን) መከተል ተማሩ። የእግዚአብሔርንም ክብር በደመናው ውስጥ ስለሚያዩ እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር እንደነበረ ያውቁ ነበር (ዘጸአት 16: 10)።

4. እስራኤላውያንም ስለ ምግባቸው ደግሞ በእግዚአብሔር መታመንን መማር አለባቸው። ያጉረመረሙትም የሚበላ ሥጋና ምግብ ስላልነበራቸው ነበር። እነርሱም በሚቸግራቸው ነገር ሁሉ እግዚአብሔርን መጠየቅ እንጂ ማጉረምረም እንደሌለባቸው ተነገሩ (ምዕራፍ 16: 2-13)። በመሸም ጊዜ እግዚአብሔር ለምግባቸው ድርጭቶችን ሰጣቸው።

5. ዘጸአት 16: 14-22 እግዚአብሔርም ከሰማይ መና የሚባለውን እንጀራ ሰጣቸው። በዚህ ላይ የእግዚአብሔርም ሰዎች ለሚያስፈልጋቸው ነገር ሁሉ እግዚአብሔርን መጠየቅ እንጂ ማንጎራጎር እንደሌለባቸው መማር ይኖርባቸዋል።

በዚህን ጊዜ እግዚአብሔር በደስታ የሚያስፈልጋቸውን ይሰጣቸዋል (ማቴ. 6:25-34፤ 7:7-11)።

6. እግዚአብሔርም እምነትን ሊያስተምራቸው ከዓለት ውጋን አፍልቆ ለጣቸው (ዘጸአት 17:1-7)።

7. አማሌቃውያን እየወጡአቸው በመከራ ውስጥ በነበሩ ጊዜ እግዚአብሔር በጋለ ሁኔታ እንዲጸልዩ አስተማራቸው (ዘጸአት 17:8-16)።

መና በክርስቶስ ይመሰላል።

1. መና እስራኤል በልተውት በሕይወት እንዲኖሩ ከሰማይ የተሰጣቸው ምግብ ነው። እንደዚሁም ኢየሱስ ነፍስ ሁሉ ከእርሱ ተመግባ የዘለዓለም ሕይወት ይኖራት ዘንድ ከሰማይ የተላከ እውነተኛ መና ነው (ዮሐንስ 6:22-59)። የሰውነት ምግብ በአፍ እንደሚበላ ሁሉ የነፍስ ምግብ ደግሞ በእምነት ይወሰዳል።

2. እስራኤላውያን ማለዳ ፀሐይ ከመውጣትዋ አስቀድመው መናቸውን ይለቅሙ ነበር። ያለዚያ ግን ፀሐይ ያቀልጥባቸዋል። በጠዋት ያልተነሱ ሰነፎች ሁሉ ይራባሉ። እኛም ለቀኑ ሁሉ የሚሆንንን መንፈሳዊ ስንቅ ለመቀበል በጠዋት ተነስተን መጽሐፍ ቅዱሳችንን ካነበብን በኋላ መጸለይ ይኖርብናል። ይህንን ማድረግ የማይችሉ ሰነፎች ግን ምንም መንፈሳዊ ጥንካሬ አይኖራቸውም። እግዚአብሔርም ለሰነፎች መንፈሳዊ ጥንካሬን አይሰጥም።

3. ከመሬት የሚለቀመው መና በጣም ትንንሽ ከመሆኑ የተነሳ እስራኤላውያን ተንባርክከው መናቸውን ይለቅሙ ነበር። የሚለቅሙትም መና ለዕለት የሚበቃ ነበር። ጸሎትም ከልብ የሚደረግ ከሆነ ቀላል ሥራ አይደለም። ጸሎት ከባድ ሥራ ባይሆን ኖሮ ለዕለቱ ለሚገጥመን ፈተና መቋቋሚያ በቂ ኃይል ከክርስቶስ ባልተቀበልን ነበር።

4. እስራኤላውያን በጣም ሕፃናት ለሆኑ በጣም ላረጁና ለታመሙ ሁሉ መና ይለቅሙላቸው ነበር። እኛም ደግሞ ለሌሎች መስጠት እንድንችል ከእግዚአብሔር የመንፈስ ቅዱስን ሙላት መቀበል ይገባናል። ከዚህም በቀር በነፍሳቸው ለጠፉ ደኅንነትን መስበክና በመንፈስ ደካሞች ለሆኑት መንፈሳዊ እርዳታ የመስጠት ኃላፊነት አለብን።

5. እስራኤል ከመና በቀር ሌላ የሚያስፈልጋት ነገር የለም። እኛም ደግሞ ክርስቶስ ብቻ ያስፈልገናል። እርሱ ለደኅንነትም ሆነ ለእኛ በእርሱ ለምንንዘው ልጆቹ ብርታት በቂአችን ነው።

6. አንዳንዶች ሰዎች በማግሥቱ ሌላ መና እንደሚሰጣቸው እምነት አልነበራቸውም። ስለዚህ ከሚያስፈልጋቸው በላይ ይለቅሙ ነበር። ከዚህ የተነሳ ጠዋት ምግቡ ተልቶ ይገማ ነበር። አንዳንድ አማኞችም ለወደፊት ለሚያስፈልጋቸው ነገር በእግዚአብሔር አይታመኑም። ለሥጋቸውም ብቻ ስለሚጨነቁ ለሥጋቸው የሚጠቅመውን ነገር ብቻ ይሰበስባሉ። እነዚህም

መንፈሳውያን አይባሉም። ምስክርነታቸውም ተበላሽቶአል። ስለዚህ ለሌሎች ጥሩ ምስክሮች አይሆኑም (ዘጸአት 16:20)።

7. እስራኤላውያን በሰንበት ቀን መና እንዲለቅሙ አልተፈቀደላቸውም ነበር። ሰባተኛው ቀን የእረፍት ቀን ነበር። ማንም በሰባተኛው ቀን የሚሠራ ሰው በድንጋይ ተወግሮ ይገደል ነበር። ሰባተኛው ቀን ወደ ደኅንነት ከሚመራው መንገድ ጋር ይመሰላል። እግዚአብሔር ዓለምንና በውስጧ ያሉትን ሁሉ በስድስት ቀን ውስጥ ፍጹም አድርጎ ፈጥሮ ከጨረሰ በኋላ በሰባተኛው ቀን ከሥራው እንዳረፈ ሁሉ እንደዚሁም እግዚአብሔር የደኅንነትን ሥራ በሙሉ ሠርቶ ጨርሶ ፍጹም አድርጎታል። እኛም በዚህ ላይ ጥቂት እንኳን መጨመር አንችልም። እኛ ግን ማድረግ የምንችለው ደኅንነትን በእምነት ተቀብለን ማረፍ ብቻ ነው። ማንም ክርስቶስ ሠርቶ በጨረሰው ሥራ ላይ የራሱን ሥራ ለማክል የሚሞክር ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች ይሆናል። ምክንያቱም ክርስቶስ ሠርቶ በጨረሰለት ሥራ ስለአላመነ ነው። በዘጸአት ውስጥ በ44ኛው ጥያቄ ላይ ስለ ሰባተኛው ቀን የተወሳውን ተመልከት።

8. ምዕራፍ 17:1-17 እስራኤል ዳግመኛ ውኃ ባጡ ጊዜ እንደገና ለማጥረምረም ፈጽሞ አልፈቀዱም፤ በዚህ ፋንታ ግን ውኃ እንዲሰጣቸው ዓይናቸውን ወደ እግዚአብሔር አቅንተው ተመልከቱ። እግዚአብሔርን በሙሴ በኩል ስለጠሩት እግዚአብሔር ልመናቸውን ሰምቶ በተአምር ከዓለት ውስጥ ውኃን ሰጣቸው። እግዚአብሔር አስፈላጊ ከሆነ አሁንም ቢሆን በተአምር የሚያስፈልገንን ነገር ሁሉ በእምነት ብንጠይቅ ሊሰጠን ይችላል።

እስራኤላውያን ገና በእምነት ከግብፅ መውጣታቸው ነው። እነርሱም ገና በደሙ ተገዝተው በእምነታቸው እንደ ሕፃን ልጆች ናቸው። ሕፃን አንድ ነገር ሲያስፈልገው አይጠይቅም፤ ነገር ግን ዝም ብሎ ያለቅሳል። እስራኤላውያንም እንደዚሁ አንድ ነገር በሚያስፈልጋቸው ጊዜ ከእግዚአብሔር ጠይቆ ከመቀበል ይልቅ እንደ ሕፃን እየተበሳጩ ያለቅሳሉ። ሕፃናት ልጅ ያላቸው ቤተሰቦች ሕፃኑ ልጅ ሲያለቅስ በትዕግሥት እንደሚሆኑ ሁሉ እግዚአብሔርም እስራኤላውያን ሲናደዱና ሲያለቅሱበት በትዕግሥት ይመልከታቸው ነበር። ይህም ሲሆን ጥያቄያቸውን በአግባቡ አያቀርቡም፤ ሆኖም እግዚአብሔር የሚያስፈልጋቸውን ይሰጣቸዋል። እስራኤላውያን በሲና ተራራ ለሁለት ዓመት ከቆዩና የእግዚአብሔርን ሕግ ከሙሴ ከተማሩ በኋላ በእምነታቸው በጣም ማደግ ነበረባቸው። ከዚያ በኋላ ግን በእግዚአብሔር ላይ እንቢተኛ በሆኑ ጊዜ እግዚአብሔር ከፉኛ ቀጣቸው። ሕፃን አድጎ እንቢተኛና እልከኛ በሚሆንበት ጊዜ ቤተሰቦቹ ትልቅ ልጅ ሊያደርጉት ይቀጡታል። እግዚአብሔር በቀድሞ ጊዜ እስራኤላውያንን በቀጣበት ዓይነት ቅጣት ዛሬም ልጆቹን ይቀጣል (ዕብራውያን 12:5-15)።

ከዓለት የፈለቀው ውኃ ትርጓሜ (ዘጸአት 17:1-7)።

በእነዚህ በሚከተሉት ጥቅሶች እንደተገለጸው ዓለቱ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (1ኛ ቆሮ. 10:4፤ ማቴ. 21:42፤ ዮሐ. ሥራ 4:11፤ ኤፌ. 2:20፤ 1ኛ ጴጥ. 2:4-6፤ ዘዳ. 2:34፤ 35፤ ኢሳ. 28:16፤ ዘዳ. 32:41)። ሙሴ በበትር በመታው ጊዜ እስራኤላውያን እስኪጠግቡ ውኃ ያፈለቀው ድንጋይ በክርስቶስ ይመሰላል። እስራኤላውያንም የዚህ የድንጋይ ምሳሌ ምን እንደሆነ ስለተማሩ ያውቃሉ። የዚህም ትርጉም መንፈስ ቅዱስ በ1ኛ ቆሮ. 10:4 ላይ በጳውሎስ እጅ ስለ እስራኤል ጽፎአል። «ሁሉም ያን መንፈሳዊ መጠጥ ጠጡ፤ ይከተላቸው ከነበረው ከመንፈሳዊ ዓለት ጠጥተዋልና፤ ያም ዓለት ክርስቶስ ነበረ።» እስራኤላውያን ስለ ክርስቶስ ያውቃሉ። ከእርሱም መንፈሳዊ መጠጥ ጠጥተዋል።

ሙሴም ዓለቱን በመታው ጊዜ ከዓለቱ ለእስራኤል ሁሉ የሚበቃ ውኃ ፈለቀ። ኢየሱስም ስለ እኛ ኃጢአት በሽመል ተመቶ ስለ ኃጢአታችን ተፈረደበት። ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ዓለም ሁሉ ኃጢአት ስለሞተ ለሚፈልጉ ሁሉ የዘለዓለምን ሕይወት ሊሰጣቸው በቂ የሆነ የሕይወት ውኃ ምንጭ ከእርሱ ይፈልቃል።

ዮሐንስ 4:14 ማንም ከክርስቶስ ኢየሱስ የሚጠጣ ሁሉ በውስጡ የሚኖር መንፈስ ቅዱስ ይኖረዋል። ለእርሱና ለሌሎችም የሚበቃ የሕይወት ውኃ ምንጭ ከእርሱ ይፈልቃል። እርሱም ሌሎች የዘለዓለምን ሕይወት እንዲያገኙ የሚረዳቸው ምስክርነት አለው። ይህንንም ለማድረግ እራሱን አያስገድድም። ምክንያቱም ከውስጡ ምንም ሳያግደው ስለሚጎርፍ ነው። አልፎ አልፎ የማይፈልቅበት ምክንያት መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ሲያዝንና ዓለማዊነትና አለመታዘዝ በአማኙ ሕይወት ሲነግሥ ነው። ስለዚህ ይህ እንዳይሆን በ1ኛ ተሰ. 5:19 «መንፈስን አታጥፉ» ተብለን ስንመክር በኤፌ. 4:30 ደግሞ «የእግዚአብሔርን መንፈስ አታሳዝኑ» በመባል ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶናል።

ዮሐንስ 7:37-39 ባለው ክፍል ዓለቱ ክርስቶስ ከእርሱ እንዲጠጡ ሁሉንም ይጋብዛል። ያም ውኃ በቁጥር 39 እንደተጠቀሰው መንፈስ ቅዱስ ነው።

1. (ቁጥር 38) የሚያምን ሁሉ መንፈስ ቅዱስን ይቀበላል።
2. ለሚቀበል ሁሉ የሕይወት ውኃ ምንጭ ከእርሱ ይፈልቃል።
3. የሕይወት ውኃ ምንጭ እንጂ ትንሽ ጭላጭ ውኃ አይደለም።
4. ይህም ለሚያምኑ ሁሉ ማለት ለገበሬዎች፣ ለነጋዴዎች፣ ለሴቶችም ጭምር ነው እንጂ ለሰባኪያን ብቻ አይደለም። መንፈስ ቅዱስ በሚያዝንበት ጊዜ የእግዚአብሔር ልጆች ፍሬ ቢስ ይሆናሉ። ስለዚህ «ለቤዛ ቀን የታተማችሁበትን የእግዚአብሔርን መንፈስ አታሳዝኑ» (ኤፌሶን 4:30)።

25. አማሌቃውያንን ድል ለመንሳት ምን ያስፈልጋል? ዘጸአት 17:8-16።

መልስ።

እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን ሊመራቸው ፈለገ፤ ነገር ግን ሰይጣን እስራኤላውያንን ተቃወማቸው። እግዚአብሔርም የዓሳው የልጅ ልጅ የነበረውንና አሁን እስራኤልን ሊቋቋም ታላቅ ሕዝብ የሆነውን የአማሌቅን ነገድ አስነሳ። እስራኤላውያን ከአማሌቃውያን ጋር ሲዋጉ ሙሴ አሮንና ሖር ወደ ተራራ ወጡ። ሙሴ እጁን ለጸሎት መዘርጋት ደከሞት ሲመልስ አማሌቃውያን ያሸንፉ ነበር። ሙሴ ግን እጁን አጠንክሮ ወደላይ በመዘርጋት ወደ እግዚአብሔር ሲጻልይ ደግሞ እስራኤላውያን ያሸንፉ ነበር። ከዚያም ሙሴ ድንጋይ አምጥቶ በላይ ከተቀመጠ በኋላ አሮንና ሖር እጆቹን ወደ ላይ በደገፉለት ጊዜ እስራኤላውያን ድል አደረጉ።

1. ሰይጣን የእግዚአብሔርን ሥራ ለማጥፋት በሚዋጋበት ጊዜ እግዚአብሔር ብቻ ድል ሊያደርገው ይችላል። ሙሴ ባይጻልይ ኖሮ እስራኤላውያን ባላሸነፉ ነበር።

2. እንደዚሁም ደግሞ በቤተ ክርስቲያን ላይ በእግዚአብሔርና በሰይጣን መካከል ታላቅ ጦርነት አለ። የእግዚአብሔርም ሰዎች ባላቸው ኃይልና ችሎታ ሰይጣንን ድል ለማድረግ በጸሎት መታገል አለባቸው። ይህም ኃይለኛውን ጠላታችንን ድል ለማድረግ የምንዋጋው መንፈሳዊ ጦርነት ነው (ኤፌ. 6:12)።

3. እስራኤልም ባላቸው ኃይል ሁሉ እስከ ማታ ተዋጉ። ማናቸውም እውነተኛ አማኝ ሁሉ እንደዚሁ ተስፋ ባለመቁረጥ በሥራው በመግፋት ጠላትን ድል አልኪያደርግ ድረስ መዋጋት አለበት።

4. ጸሎት በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ሥራ ብቻ በግሉ በቂ አይደለም። እስራኤላውያን በሚዋጉ ጊዜ እግዚአብሔር የሙሴን ጸሎት ሰምቶ ረዳቸው።

5. ሙሴ ስለደከመው ግድ ርዳታ ያሻው ነበር። ሙሴ እንዳደረገው ሁሉ አንድ ሰው ብቻውን በየጊዜው የሚጻልይ ከሆነ ስልችቶት ተስፋ ሊቆርጥ ይችላል። የቤተ ክርስቲያን መጋቢ ወይም ሽማግሌ ብቻ የሚጻልይ ከሆነ ጠላት ኃይሉን በመጨመር ሊያሸንፍ ይችላል። ለዚህ ነው እንግዲህ ብዙ ቤተ ክርስቲያኖች የተሸነፉት። አሮንና ሖር ሙሴን እንደረዱት ሁሉ ሁላችንም በጸሎትና በሥራ መረዳዳት ይኖርብናል። ከዚያም እግዚአብሔር ጸሎታችንን ሰምቶ ቤተ ክርስቲያኖችን በጠላት እንዳትደመሰስ ኃይልና ድል ይሰጠናል። ሰይጣንም በቀላሉ የሚሸነፍ ጠላት አይደለም። እርሱንም ለማሸነፍ ኃይለኛ ውጊያ ማድረግን ይጠይቃል። እስራኤላውያንም ከነዓናውያንን ድል ከማድረጋቸው አስቀድሞ ከሰይጣን ጋር የሚደረገውን ውጊያ መማር ይኖርባቸዋል። የሙሴን እጅ ወደ ላይ አቅንቶ መያዙ የሚያመለክተው ድል የሚገኘው ከእግዚአብሔር ስለሆነ ድል ለማድረግ በጸሎት እግዚአብሔርን መጠየቅ እንደሚያስፈልግ ነው።

ዘጸአት 19:1-24፥ 18 አንብብ።

26. ሀ. እግዚአብሔር ከሙሴ ጋር ወይም በሲና ተራራ ከእስራኤል ጋር ያካሄደውን ኪዳን በጥንቃቄ ጥቀስ። ዘጸአት 19:3-6።

መልስ።

እስራኤል የእግዚአብሔር የግል የተከበረ ንብረትና የካህናት መንግሥት እንዲሁም ቅዱስ ሕዝብ ለመሆን ለእግዚአብሔር ቃልና ለኪዳን መታዘዝ አለበት (ቁጥር 5)። እስራኤልም በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል በመሆን አሕዛብን ለደኅንነት ወደ እግዚአብሔር መምራት አለበት። ይህንንም ጥሪ ማከናወን የሚችሉት ለእግዚአብሔር የሚታዘዙና ቅዱስ ሕዝቦች ሊሆኑ ሲችሉ ነው። ለእኛም የእግዚአብሔር መንፈሳዊ ሕዝቦች ለሆንነው የተሰጠን ተመሳሳይ ኪዳን ነው። 1ኛ ጴጥ. 2:9፣ 10 ያለውን ክፍል ተመልከት።

26. ለ. ከሥላሴ ማንኛው ነው እነዚህን ቃላት የተናገረው?

መልስ።

የእስራኤል ንጉሥ የሆነው ልጁ እግዚአብሔር ወልድ ነው። በዘፍጥረት የሚገኘውን የ84 ሀ መልስ ተመልከትና የዚህኛውን መጽሐፍ የመግቢያ ሥራ ቀጥል።

27. ይህ ኪዳን በክርስቶስ በኩል ለዓለም ሁሉ የተሰጠ የማያቋርጥ ጸጋ እንደሆነ አሳይ (ዘጸአት 19:6)።

መልስ።

እስራኤል ሁሉ የእግዚአብሔር ካህናት ስለሆኑ በሞላ በቤተ መቅደስ ውስጥ ያገለግላሉ ማለት አይደለም። ነገር ግን እስራኤላውያን ሁሉ ነፍሳትን ወደ ክርስቶስ የሚመልሱ መሆን ይችላሉ። የካህን ሥራ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል በመሆን ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር ማስታረቅ ነው (ዕብ. 5:1፣ 2፤ ዘጸአት 28:30-38፤ 2ኛ ቆሮ. 5:20)። የካህን ወገን እንደመሆናቸው መጠን የወገኖቻቸው ኃላፊነት ሲኖርባቸው፣ ግላዊ ሰውም ለሌላው ግለኛ ሰው ኃላፊነት አለበት። እግዚአብሔር ለደኅንነት እስራኤልን ብቻ አልጠራም። እግዚአብሔር ዓለም ሁሉ ሰዎች እንዲድን ይፈልጋል።

28. እግዚአብሔር (ክርስቶስ) በሲና ላይ ከሕዝቡ ጋር ምን አዲስ ኅብረትን አደረገ?

መልስ።

ክርስቶስ (እግዚአብሔር) እስራኤላውያንን የግል ሕዝቦቹና ከሌላው ሕዝብ ተለይተው የተመረጡና የተጠበቁ አድርጎ ለራሱ ለይቶአቸዋል። እርሱም ከሌላው ሕዝብ ሁሉ የተለዩ የተከበሩ ሀብቶቹ በማድረግ የራሱ የግሉ እንዲሆኑ አድርጎአቸዋል (ቁጥር 5)። እነርሱም ለሌሎቹ ሕዝቦች የዘለዓለምን ሕይወት ጎዳና እንዲያሳዩ የተላኩ የካህናት መንግሥት በሆኑ ነበር። እነዚህ በእውነት

ዳግመኛ በክርስቶስ የተወለዱ መንፈሳዊ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ደግሞ እስራኤላውያን ጥንት ከክርስቶስ ጋር እንደነበራቸው አንድነት ከክርስቶስ ጋር የጠበቀ አንድነት አላቸው። እነርሱም የክርስቶስ የግል ሀብቶቹ ናቸው። ስለዚህ እነርሱም መንፈሳዊ ሕዝቦቹና ቅዱስ ሕዝቦቹ ለርስቱ የተለዩ ወገኖችና የእግዚአብሔር ካህናት ስለሆኑ በክርስቶስ የሚገኘውን ደኅንነት ለዓለም ሁሉ መናገር አለባቸው (1ኛ ጴጥ. 2:9)።

ወንጌልን መስበክ የተሰጠው ለእስራኤል ነበር። እነርሱ አልታዘዙ ባሉ ጊዜ ለአሕዛብ ቤተ ክርስቲያናት ተሰጠ። ክርስቶስ ለ1000 ዓመታት በሰላም በምድር ላይ በሚገዛበት ጊዜ እንደገና ምስክርነቱ ለእስራኤል ተመልሶ ይሰጣቸዋል። በዘፍጥረት ውስጥ ለ74ኛው ጥያቄ መልስ በመሆን የወንጌልን ትርጉም የሚያብራራውን ክፍል ተመልክተህ ትርጉሙን እስክትረዳ ንባብህን ቀጥል።

29. እስራኤል የካህን መንግሥት እንደመሆንዋ ከዓለም ጋር ያላት አንድነት ምንድን ነው? ዘጸአት 28:30-38፤ ዕብ. 5:1-2።

መልስ።

ዘጸአት 28:30 ታላቁ ሊቀ ካህና አሮን በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ይቆም ነበር። የልቡም ፍላጎትና መቃጠል ሕዝቦቹን ወደ ክርስቶስ ለማምጣት ነው። ይህ ነው እንግዲህ እስራኤልን በጠቅላላ የካህን ወገን ያሰኛቸው። አሮን 12ቱን የእስራኤልን ነገድ የሚወክሉትን 12 የተከበሩ ድንጋዮች በደረቱ ላይ ባስቀመጠው ሰሌዳ ላይ አትሯቸው ነበር። በእነዚህም ድንጋዮች መካከል እግዚአብሔር ለእስራኤል ፈቃዱን የሚያስታውቅበት ሁለት ኡሪምና ተሚም የሚባሉ ነገሮች አሉ። በዚህም ጊዜ ሊቀ ካህኑ ለሕዝቦቹ ይማልዳል። ሊቀ ካህኑም ሁልጊዜ 12ቱንም ነገሮች በእግዚአብሔር ፊት በልቡ ሊሸከማቸው ይገባል። በእግዚአብሔር ፊት ደኅንነት እንዲያገኙና መልካም ጠባይ እንዲታይባቸው ዘወትር በልቡ መቃተት ይኖርበታል። በተመሳሳይ መንገድ እነዚህ ደኅንነትን የተቀበሉት የካህናት መንግሥት የሆኑት እስራኤላውያን ደግሞ በበኩላቸው የካህናት መንግሥት ስለሆኑ ይህ የጠፋ ዓለም ወደ እግዚአብሔር ደኅንነት እንዲመጣ የልባቸው መቃተትና ጭንቀት መሆን ነበረበት።

ዘጸአት 28:38 የካህናቶች ሁሉ አሳብ ነፍሳትን ለደኅንነት ወደ ክርስቶስ ማምጣት ነው። ይህም መሆን አለበት። አሮንም ከጥሩ ወርቅ ቅጠል የሚመስል ምልክት ሠርቶ በእርሱም እንደ ማኅተም ቅርጽ «ቅድስና ለእግዚአብሔር» የሚል ቅርጽ የተቀረጸበት በግንባሩ ላይ ማድረግ ነበረበት። እርሱም የሕዝቡን ደኅንነትና ቅድስና ዘወትር በአእምሮው ሊይዝ ይገባል። ለሕዝቡ ደግሞ የእግዚአብሔርን ቅድስና ማሳየት አለበት። የመሥዋዕቱን ቅድስናና ትርጉም ለሕዝቡ ሊያስተምራቸው ይገባል።

በተጨማሪ ደግሞ የእስራኤል ሕዝቦች የካህናት መንግሥት እንደመሆናቸው መጠን የዓለምን ደኅንነት አዘውትረው በአእምሮአቸው በማከታተል ወደ እግዚአብሔር ማቅረብ አለባቸው።

ዕብ. 5:1 ሕዝቦቹ ምናልባት ከእግዚአብሔር ጋር ይታረቁ እንደሆነ ሊቀካህኑ ወደ ክርስቶስ ሊመራቸው ይገባል። ሰዎችን በእምነት ወደሚገኘው ደኅንነት በኩዛዜ መምራት አለበት። የራሱን ውድቀት ስለሚያውቅ ለሌሎቹ ማዘንና መራራት ይገባል። ይህም ደግሞ የእስራኤል ሕዝቦች ሁሉ ባሁኑ ጊዜ ለቀረው የዓለም ሕዝብ ማሳየት የሚገባቸው ርኅራኄ መሆን ነበረበት። እነርሱም ለዓለም ሕዝብ መመስከር ነበረባቸው።

30. አሥርቱ ቃላት እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ከሰጠው ሕግጋት ውስጥ አነስተኛ ነው ወይስ ከፍተኛ ደረጃ ይዞአል?

መልስ።

አሥርቱ ቃላት አራት የሕግጋቶች ሁሉ መሠረት ሆኖ ለእስራኤላውያን የተሰጠ ሕግ ነበር። ሕግጋቶች ሁሉ እንደሚገልጹት ፍጹም መሆን የሚቻለው እግዚአብሔርንና ሰውን በመውደድ ነው (ማቴ. 22:36-40)።

ምዕራፍ 20:2-11 የመጀመሪያዎቹን አራቱን ትእዛዛት ይዞአል። እነርሱም ከሁሉ ነገር በላይ እግዚአብሔርን መውደድ እንደሚገባ ያዛሉ። ከቁጥር 12-17 ያለው ከፍል ደግሞ ሰውን እንድንወድ የሚያሳስቡ ስድስት ሕግጋቶችን ይዞአል። ይህም የመሴ ሕግጋቶች ሁሉ መሠረት ነው። የቀሩት ተጨማሪ ሕግጋቶች ግን እነዚህን ሕግጋቶች ለመፈጸም ምን ማድረግ እንደሚገባና ምን ማድረግ እንደማይገባ ያስረዳሉ (ማቴ. 22:36-40)። ኃጢአትን የማይሠራው የእስራኤል ንጉሥ ክርስቶስ ቅዱስ እንደሆነ ሕዝቦቹ ደግሞ ቅዱሳን መሆን ነበረባቸው። ሕጉም እግዚአብሔር ምን እንደሚፈልግባቸው አሳይቷቸዋል።

31. እነዚህ ሕግጋቶች የተሰጡት የእግዚአብሔር ሕዝብ የሆኑ እስራኤል በምድር እንዲፈጽሙት ብቻ የተሰጣቸው ነው ወይስ ለዘለዓለማዊ ቅድስና የሚመሩ መምሪያዎች ናቸው?

መልስ።

እግዚአብሔርና ሰውን ስለመውደድ የተሰጠው መሠረታዊ ሕግ ለእስራኤላውያን ብቻ የተሰጠ አይደለም። እስራኤላዊም ሆነ ወይም ከአቅዛብ ወገን ማንም ይህንን እግዚአብሔርና ሰውን የመውደድ ሕግ ባይፈጽም ኃጢአተኛና ፍርድ የሚገባው ነው። ይህም ሕግ ዘለዓለማዊ ነው። ይህም ሕግ እግዚአብሔር ዓለምን ከመፍጠሩ በፊት ከእግዚአብሔር ጋር ያለ ነው። ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍቅር ነው። ሰይጣን እግዚአብሔርን መውደዱን አቋርጦ ሌሎችን ነገሮች አልቆ በወደጊዜ ስለተፈረደበት ከመንግሥተ ሰማያት ተነጥሎ ወደ ምድር ተጣለ (ኢሳ. 14:12-15)። እርሱም አዳምና ሔዋን እግዚአብሔርን መውደዳቸውን ባቋረጡ ጊዜ ሰይጣን ተባለ። (አለመታዘዝ በሌለበት ቦታ ሁሉ ፍቅር ስለሌለ) ተፈረደባቸው። እግዚአብሔር ይህንን ሕግ ለእስራኤላውያን ሰጣቸው፤ ምክንያቱም ቅዱሳን እንዲሆኑ ስለፈለገ ነው (ዘጸአት 20:2-7)።

በአዲስ ኪዳንም ውስጥ ተመሳሳይ ሕግ አለን። ኢየሱስም በተራራው ሰብከቱ ይህንን ሕግ በልባችን እንዴት አድርገን እንደምንይዘው ነግሮናል (ማቴዎስ ምዕራፍ 5-7)። እግዚአብሔር አምላክህን በፍጹም ልብህ መውደድ እንደሚገባህና ሰውንም በሙሉ ማፍቀር እንዳለብህ ገልጾአል። ኢየሱስም ይህንን ሕግ አድሶ በዮሐ. 13:34-35 ክርስቶስ እንደወደደን ሌሎቹን ደግሞ መውደድ እንዳለብን ገልጾልናል። ዮሐንስም በ1ኛ ዮሐ. 2:7፣ 8 ባለው መልእክቱ ላይ ይህቺ ትእዛዝ መጀመሪያውኑ ከሕግጋቶች በፊት የነበረች ናት። በመንግሥተ ሰማያትም ለዘለዓለም ምንም ዓይነት ኃጢአትና ፍርድ የለም ምክንያቱም በዚያ ለእግዚአብሔርና ለቅዱሳን ሰዎች ፍጹም የሆነ ፍቅር ስለሚኖረን ነው።

ሥርዓታዊው ሕግ ዘለዓለማዊ አይደለም። ይህም ሕግ የደም መሥዋዕት፣ በዓላትን የማከበር፣ የሰንበት አከባበር፣ የመብላትና ያለመብላት እንዲሁም የመጠጣት ሕግ ያለባበስና የመሳሰሉት ነው። እነርሱም ስለ ክርስቶስ ሞትና የደኅንነት መንገድ እንዲሁም በቅድስና ስለመመላለስ የሚያስረዱ ምሳሌዎችና መግለጫዎች አሉት። ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሞቶ ተቀብሮ ከተነሳ በኋላ ሕጎቹ ሁሉ ተፈጽመዋል። ሕግጋቶቹም ተጠብቀው የነበሩት በዚያን ቀን እንዲፈጸሙ እስከዚያን ቀን ድረስ ብቻ ቆይተው ነበር። (ግብረገባዊ ሕግ) ግን ዘለዓለማዊ ነው። ከክርስቶስ የተነሳ ሕጉም ደግሞ በእውነተኛ ክርስቲያኖች ሕይወት ተፈጽሞአል።

32. በአሥሩ ሕግጋት ውስጥ ምን ዓይነት ሁለት ደንቦች ትመለከታለህ?
መልስ።

በምዕራፍ 20:2-11 ሰዎች ስለ እግዚአብሔር የሚያደርጓቸውን ሥራዎች እናያለን፤ ከቁጥር 12:17 ደግሞ ሰዎች ስለ ሰው የሚያደርጉትን ሥራ እንመለከታለን።

33. በመጀመሪያውና በሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር (ክርስቶስ) ከሕዝቦቹ የሚፈልገው የመታዘዝ ሁኔታ ምን ዓይነት ነው?
መልስ።

የመጀመሪያው ትእዛዝ በዘጸአት 20:3 ላይ ይገኛል። ሁለተኛው ትእዛዝ ደግሞ ከቁጥር 4-6 ባለው ላይ ሰፍሮአል። እግዚአብሔርም ሕዝቦቹ ከእርሱ በቀር ሌላ ልዩ ልዩ አማልክቶችን እንዳያመልኩ አዟል። ይህ ቀርቶ በእግዚአብሔር አምሳል ወይም ምሳሌ ምንም ዓይነት ሥዕል፣ እንዲሁም ወድቀው የሚሰግዱለት የተቀረጸ ምስል እንዲኖራቸው ፈጽሞ አይፈቅድላቸውም ነበር። ይህ ነው እንግዲህ አእምሮአቸውን ሁሉ ከእግዚአብሔር ላይ አንስቶ ወደ አማልክቶቻቸውና ወደ ሥዕላቸው አድርጎ አምልኮአቸውን ልማዳዊና ሃይማኖታዊ ሥርዓት ብቻ ያደረገው፤ በኋላም እስራኤላውያን የወርቅ ጥጃ በሠሩ ጊዜ ጥጃ እንዳመለኩ ተቆጥረው ፍርዳቸውን ተቀበሉ። አርንም በዘጸአት 32:5 ላይ «ነገ የእግዚአብሔር በዓል ነው» ሲል አወጀ። በነጋውም የሚቃጠል መ

ሥዋዕትን፡ የደህንነት መሥዋዕትን፡ በእግዚአብሔር ፊት አቀረቡ (ቁጥር 6)። ይህን የመሰለውን መሥዋዕት በጥጃው ጣዖት ፊት ስላቀረቡ በቁጥር 4 ላይ እንደተጠቀሰው ሰዎች ጥጃ ማምለካቸው ነው። ማንኛውም የእግዚአብሔር ልጅ ከእግዚአብሔር ይልቅ አሳቡን የሚማርከውና ዘወትር አሳቡን ከእግዚአብሔር ላይ አንስቶ በዚያ በሚያስበው ነገር ላይ ካኖረ ከእግዚአብሔር ይልቅ ያንን የሚያስበውን ነገር ይወዳል ማለት ነው። እርሱም ያንን ነገር ከእግዚአብሔር ይልቅ እንደሚወድ የምናውቀው አሳቡ ሁልጊዜ ወደዚያ ነገር ስለሚወስደው ነው። ስለዚህ የእግዚአብሔር ልጅ የሆነ ሁሉ ከእግዚአብሔር ይልቅ የሚወደውና የሚያስበው ነገር ካለ ያ ነው እንግዲህ የሚያመልከው፤ ጣዖቱና ሥዕሉ እንዲሁም የተቀረጸው ምስሉ፤ እንግዲህ የእግዚአብሔር ልጅ ከእግዚአብሔር አልቆ የሚወደው ነገር ካለ መንፈስ ቅዱስን የሚያሳዝነው ይህ ነው።

34. ሀ. በዘጸአት 21:1-23፡ 19 በዓለም ክፍል የተጠቀሰው (ፍርድ) ወይም (ሥርዓት) የእስራኤል ሕዝብ ከሚተዳደርበት ከአሥርቱ የመንግሥቱ መተዳደርያና ሕግጋት ጋር ምን መተባበር አለው?

መልስ።

በዘጸአት 21:1-23፡ 19 ባለው ክፍል የተጠቀሰው ሕግ ለእስራኤላውያን የመንግሥት የአስተዳደር ሕግ መምሪያ እንዲሆንና ወንጀለኞች እንዲቀጡበትና ሕግ ተላላፊዎች ሕግን በማፍረሳቸው እንዲፈሩና የእግዚአብሔር ሕዝቦች በተሰጣቸው ምድር በሰላም እንዲኖሩ ነው። መንግሥቱ በእነዚህ አሥርቱ ትእዛዝ ስለሚያስተዳድራቸው እያንዳንዱ እስራኤላዊ ይህንን ሕግ ግድ መታዘዝ ነበረበት። እግዚአብሔር እያንዳንዱ ሰው የበደለውን በግሉ እንዲበቀል አልፈቀደለትም። ይህ የመንግሥቱ ኃላፊነት ነው። እያንዳንዱ እስራኤላዊ ግን በልቡ የእግዚአብሔርን ሕግ ለመፈጸም ጠላቶቹን መውደድ አለበት (ዘጸአት 23:4፤ ምሳሌ 24:17፤ 25:21፤ 22፤ ማቴ. 4:44፤ ሮሜ 12:20)። ይህ ጥቅስ እያንዳንዱ ሰው በግሉ ሊያደርገው የሚገባውን ነገር ያሳያል። የሚከተለው ጥቅስ ደግሞ የመንግሥቱን ሥራ ያሳያል (ዘጸአት 21:23-25፤ 1ኛ ጴጥ. 2:13፤ 14፤ ሮሜ 13:1-5)።

34. ለ. እነዚህን ትእዛዛት በየክፍላቸው አከፋፍል።

ምዕራፍ 21:1-11 ስለ ጌታና ስለ አገልጋዮቹ የሚያስረዳ ሕግ።

ምዕራፍ 21:12-36 ከብት ወይም ሰው በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ሲያደርስ ምን መደረግ እንዳለበት የሚገልጽ ሕግ።

ምዕራፍ 22:1-15 በንብረት ላይ ለሚደርሰው ጉዳት የተሰጠ ሕግ።

ምዕራፍ 22:16-23፡ 9 በሰብዓዊ ፍጡር ላይ ለሚደርሰው ግፍ የተሰጠ ሕግ።

ምዕራፍ 23:10-13 ለእርሻና ለሰንበት የተሰጠ ሕግ።

ምዕራፍ 23: 14-19 ስለ ሦስት ባሕላዊ በዓላትና ስለ መከር የተሰጠ ሕግ።

35. እስራኤላውያን ቃል ኪዳናቸውን ቢጠብቁ እግዚአብሔር (ክርስቶስ) ምን ሊያደርግላቸው ቃል ኪዳን ገባ? ምዕራፍ 23: 20-33።

መልስ።

በምዕራፍ 23: 20-24 እስራኤላውያን ቢታዘዙትና ፈቃዱን ቢያደርጉ እግዚአብረ በፊታቸው መልአኩን ልኮ መንገዳቸውን እንዲያጠራላቸውና ወደ ከነዓን እንደሚገቡ ተስፋ ሰጣቸው። በቁጥር 20 ና 23 የተገለጸው መልአክ የመላእክት አለቃ የሆነውና በጦርነት ጊዜ ለእስራኤል የሚዋጋ ሚካኤል ነው (ዳንኤል 12: 1)። ኢያሱ ከነዓንን ድል አድርጎ አገሪቷን በያዘ ጊዜ ለጦርነት ተሰልፈው የነበሩትን የእስራኤልን ወታደሮች ለመርዳት የእግዚአብሔር መልአክ ለኢያሱ ተገለጸለት (ኢያሱ 5: 13-15)። መልአክ ማለት «የተላከ» ማለት ነው። ክርስቶስም በአባቱ የተላከ ነው። ቁጥር 21 እንደሚገልጸው የእግዚአብሔር ስም በመልአክ ውስጥ አለ። ስለዚህ መልአክ በሚልበት ጊዜ ደግሞ ክርስቶስ ማለቱ ሊሆን ይችላል።

እስራኤላውያን ሊያደርጉት የሚገባቸው ዋነኛው ነገር እግዚአብሔርን ማገልገልና መታዘዝ ነው (ምዕራፍ 23: 22፣ 24፣ 25፣ 32፣ 33)። እነዚህን ቢፈጽሙ እግዚአብሔር የሚከተሉትን ስድስት ነገሮች ያደርግላቸዋል።

1. እግዚአብሔር ምድረ ከነዓንን ሊሰጣቸው ነው (23: 23፣ 31)።
2. እግዚአብሔር የሚበሉትን ምግብ ባርኮ ሊሰጣቸው ነው (23: 25)።
3. እግዚአብሔር ሀብታም ሊያደርጋቸውና ከብቶቻቸውንም ሊባርክ ነው (23: 26)።
4. እግዚአብሔር ጤንነት ሊሰጣቸው ነው (23: 25)።
5. እግዚአብሔር ረጅም ዕድሜ ሊሰጣቸው ነው (23: 26)።
6. እግዚአብሔር የጠላቶቻቸው ጠላት ሊሆን ነው (23: 22)።

እስራኤላውያን ኃጢአት ቢሠሩ መልአክ ይፈርድባቸዋል፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር ስም በመልአኩ ውስጥ ስላለ ነው። እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ስለሆነ በኃጢአት ላይ መፍረድ አለበት (ቁጥር 21)።

36. የኪዳን ማኅተም እንዴት እንደታተመ አስረዳ። ዘጸአት 24: 5-8።
መልስ።

እግዚአብሔር ይህን ኪዳን ለእስራኤላውያን ባሳያቸውና በሰጣቸው ጊዜ እስራኤላውያናች በሞላ በአንድ ቃል «እግዚአብሔር የተናገራቸውን ቃሎች ሁሉ እናደርጋለን ብለው መለሱ።» (ዘጸአት 24: 3)። በእስራኤልና

በእግዚአብሔር መካከል ውል ተደረገ። ከዚያም ሙሴ መሠዊያ ሠርቶ በላዩ ላይ የሚቃጠል መሥዋዕትና የደኅንነት መሥዋዕት ለጌታ ያቀርብ ጀመር (ዘጸአት 24:4-5)። ሙሴም የደሙን እኩሌታ በቆሬ ውስጥ አደረገው፤ የደሙንም እኩሌታ በመሠዊያው ላይ ረጨው (ዘጸአት 24:6)። ከዚያም የኪዳንን መጽሐፍ ወስዶ ለሕዝቡ አነበበው። ሕዝቡም እንደ ገና «እግዚአብሔር ያዘዘውን ሁሉ እናደርጋለን አሉ» (24:7)። ከዚያም ሙሴ በቆሬ ውስጥ ያለውን ደም በመጽሐፍ ላይና በሕዝቡ ላይ ረጨው (24:8)። ወዲያውም የቃል ኪዳን ውል በደም ታተመ።

37. ይህ ማኅተም ምን ያመለክታል? ዕብ. 9:15-22።

መልስ።

በዕብ. 9:15-22 ባለው ክፍል ላይ በደም ስለታተመው ኪዳን ትርጉም ተብራርቷል፤ እስራኤላውያን በገዛ ኃይለቸው ሊጠብቁት የማይችሉትን በጣም ቅዱስ የሆነውን ኪዳን ለመቀበል ከእግዚአብሔር ጋር ተስማሙ። በመሠዊያው በኪዳን መጽሐፍና በሕዝቡ ላይ የተረጨው ደም የክርስቶስ ደም ምሳሌ ነው። ደሙ የተረጨበት መሠዊያ ደግሞ የክርስቶስ ደም በፈሰሰበት መስቀል ይመሰላል። የክርስቶስ ደም በመፍሰሱ ብቻ እኛ ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም አንድነትና ስምምነት ኖረን። ክርስቶስ ባይሞት ኖሮ እስራኤል ይህንን ቃል ኪዳን ከእግዚአብሔር ጋር ባላካሄዱም ነበር። ምክንያቱም እስራኤላውያን ኃጢአተኞች ስለሆኑና እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ ነው። ይህ ዓይነቱ ቃል ኪዳን የተደረገው ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ኃጢአታቸው ወደፊት ስለሚሞትላቸው ነበር።

የደሙ በሕዝቡ ላይ መረጨት ፍቺ (ምሳሌ) ሕዝቡ የተቀበሉትን ኪዳን በራሳቸው ችሎታና ኃይል መጠበቅ ስለማይችሉ የተሰጣቸውን ውል በእምነት ተቀብለው ክርስቶስ በሚሰጣቸው ኃይል ለመፈጸም ነው።

ዛሬም በእውነት ዳግመኛ የተወለዱ አማኞች ሁሉ የሚያደርጉት ይህንን ነው። እነርሱም የኃጢአታቸው ፍርድ በክርስቶስ ላይ በሞት እንደተፈረደበት ያለመጠራጠር ክርስቶስን በእምነት እንደ ግል አዳኛቸው አድርገው ይቀበሉታል። ከዚያም በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃንና ልቦ - ቅዱሳን ይሆናሉ። በየዕለቱ ጉዞአቸው በራሳቸው ኃይል ሳይሆን በክርስቶስ ርዳታ ኃጢአትን ያሸንፋሉ። እነርሱም የክርስቶስን ደም በእምነት ስለተቀበሉ እንደ እስራኤላውያን በደም የተረጨ ናቸው።

የሕጉ መጽሐፍ በደም የተረጨበት ምክንያት ይህ ቅዱስ ሕግ ሊጠበቅ የሚችለው ክርስቶስን በመቀበል ብቻ እንደሆነና በክርስቶስም ደም አዲስ ፍጥረት መሆን እንደሚቻል ለማስረዳት ነው።

የእስራኤል ካህናትና ሽማግሌዎች የክርስቶስን ደም በእምነት ለደኅንነታቸው በተቀበሉ ጊዜ እግዚአብሔር (ክርስቶስን) አይተው በሕይወት ኖሩ (ዘጸአት 24:9-11)። መጽሐፍ ቅዱስ ማንም እግዚአብሔር አብን አይቶ በሕይወት

አይኖርም ይላል። ማንም ደግሞ እግዚአብሔርን አይቶ አያውቅም። የእስራኤል ካህናትና ሽማግሌዎችም ክርስቶስን ቢያዩ ኖሮ በሕይወት አይኖሩም ነበር። ምክንያቱም ክርስቶስ ኢየሱስ እንደ እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ ነው። ያም ሆኖ የክርስቶስን ደም ለደገንነታቸው በተቀበሉ ጊዜ ጉዳሁን ሆኑ። እግዚአብሔርን (ክርስቶስን) አይተው አልሞቱም (ዘጸአት 24:9-11)። (ኤፌ. 2:13፤ ዕብ. 10:19፤ 20 ተመልከት።) እስራኤልም ሕጉን ከተላለፉ በኋላ እግዚአብሔርን (ክርስቶስን) ዳግመኛ አላዩትም።

ሙሴም የደሙን ትርጉም በግልጽ አስረድቷቸው እንደነበር አያጠራጥርም። እግዚአብሔርም የሚመጣውን ክርስቶስንና የደገንነታቸውን መንገድ በግልጽ አሳያቸው። ይህም በገላትያ 3:24 በጣም ብሩህ ተደርጎ ተገልጿል። «እንደዚህ በእምነት እንጻድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ ሞግዚታችን ሆኖአል።» 1ኛ ቆሮ. 10:47 ተመልከት።

ዘጸአት ምዕራፍ 25-29 አንብብ።

38. ከምዕራፍ 25-27 ድረስ ባለው ክፍል ስለምን የሚያስረዳ ትምህርት ነው የተሰጠው?

መልስ።

ምዕራፍ 25-27 ድረስ ባለው ክፍል ውስጥ ስለማደሪያው ድንኳንና በውስጡ ስላሉት ዕቃዎች አሠራር የተሰጠው መምሪያ ነው።

ምዕራፍ 25:1-9 የማደሪያው ድንኳን እንዲሠራ ትእዛዝ ተሰጠ።

ምዕራፍ 25:10-22 ታቦቱ እንዴት እንደሚሠራ።

ምዕራፍ 25:23-30 የገዱ ጎብስት ማዘጋጃ ገበታ እንዴት እንደሚሠራ።

ምዕራፍ 25:31-40 የወርቅ መቅረዝ እንዴት እንደሚሠራ።

ምዕራፍ 26፥ ና 27:9-19 የማደሪያው ድንኳን የሚሠራባቸው የተለያዩ ነገሮች።

ምዕራፍ 27:1-9 የናስ መሠዊያ።

ምዕራፍ 27:20-21 የመብራቱ ዘይት።

የማደሪያው ድንኳን እያንዳንዱ ነገር ሳይቀር በሞላ እንዴት እንደሚሠራ እግዚአብሔር ትእዛዝ ሰጠ። እያንዳንዱ ሳንቃ ሚንጦና ቀለበት እንዲሁም መጋረጃ እግዚአብሔር እንዳዘዘው መሠራት አለበት። ምክንያቱም እያንዳንዱ ነገር የሚሰጠው ትምህርታዊ ምሳሌነት አለው። እግዚአብሔርም ሙሴን እያንዳንዱ ነገር ልክ እርሱ እንዳዘዘው እንዲሠራ አስጠነቀቀው። እግዚአብሔርም በዘጸአት 25:9 «እኔ እንደማሳይህ ሁሉ፤ እንደማደሪያው ምሳሌ እንደ ዕቃውም ሁሉ ምሳሌ፤ እንዲሁ ሥሩት» አለ።

ዘጸአት 25:40 «በተራራ ላይ እንዳሳየሁህ ምሳሌ እንድትሠራ ተጠንቀቅ።» በእግዚአብሔር ዘንድ ይህ ሥራ እጅግ በጣም ጠቃሚ ስለሆነ ስለ አሠራሩ አሁንም አሁንም ደጋግሞ አስረድቶአል። ዘጸአት 25:9፥ 40፤ 26:30፤ 27:8፤ ዘኁልቁ 8:4፤ 1ኛ ዜና 28:11-19፤ የሐዋርያት ሥራ 7:44-46 ተመልከት። ይህ ምሳሌ ለእስራኤላውያን በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። እኛም በትምህርታችን እንደ ምሳሌ አድርገን ልንጠቀምባቸው እንችላለን። በዕብራውያን 8:5 ላይ «እነርሱም ሙሴ ድንኳኒቱን ሲሠራ ሳለ እንደ ተረዳ፥ ለሰማያዊ ነገር ምሳሌና ጥላ የሚሆነውን ያገለግላሉ። በተራራው እንደተገለጠልህ ምሳሌ ሁሉን ታደርግ ዘንድ ተጠንቀቅ ብሎት ነበርና»። እያንዳንዱ የማደሪያው ድንኳን ነገር የሰማያዊና የመንፈሳዊ ነገር ምሳሌ ስለሆነ ሕዝቦቹን ስለሚመጣው አዳኝና የእግዚአብሔር ልጆች በየዕለቱ ከእግዚአብሔር ጋር ስለሚያደርጉት መንፈሳዊ ጉዞ ያስተምራቸዋል።

በዚህ አንጻር የእያንዳንዱን የማደሪያ ድንኳን ክፍልና በእያንዳንዱም ነገሮች የሚሠራው ሥራ የሚሰጠውን ምሳሌ የጠለቀ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ካለው ሰው ተረድቶ ለእያንዳንዱ ሥራና ዕቃ ምሳሌ መስጠት በእግዚአብሔር ዘንድ በጣም ጠቃሚ የሆነ ነገር ነው።

39. ሀ. የማደሪያው ድንኳን የተሠራበት ዋናው ዓላማ ምንድን ነው? ከማንኛው የዚህ ዓለም የመንግሥታት ክፍል ጋር ይመሳሰላል? 20:8፥ 22።

መልስ።

የማደሪያው ድንኳን የእስራኤል ንጉሥ ለሆነው ለክርስቶስ ማደሪያ ከመሆኑ በላይ ከሕዝቡ ጋር የሚገናኝበት ቦታ ነው። ሰዎች ወደ እርሱ ይመጡ ዘንድ ክርስቶስ እንደሚገኝባቸውም የመኖሪያ ቤት ነበረው። በዘጸአት 25:8፥ 22 እንደተገለጸው እንደሚገኘውም የሌላ አገር ነገሥታት የራሱ ቤት መንግሥት ነበረው። ስለዚህ የማደሪያው ድንኳንም እንደ ምሳሌ ተሠርቶአል ማለት ነው።

1. አሁን ግን ክርስቶስ በቤተ ክርስቲያን ይኖራል (ኤፌ. 2:19-22፤ ማቴ. 18:20)።

2. ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ በአማኞች ውስጥ ይኖራል (2ኛ ቆሮ. 6:16፤ 1ኛ ቆሮ. 6:19)።

3. በመንግሥተ ሰማያት (ዕብ. 9:23-24)።

39. ለ. የማደሪያውን ድንኳን ጥላን ለሙሴ የሰጠው ማን ነው? ዕብ. 8:5፤ ዘጸአት 25:9።

መልስ።

እግዚአብሔር አምላክ የሆነው ክርስቶስ ራሱ የማደሪያው ድንኳን በትክክል እንዲሠራ ለሙሴ ነገረው። ይህም በዘጸአት 25:1-9 ታይቶአል። ከዚህም ክፍል በተለይ ቁጥር 9ን አንብብ። እያንዳንዱ የማደሪያው ድንኳን አቀማመጥና

አሠራር ልክ ጌታ እግዚአብሔር (ክርስቶስ) እንደተናገረው መሠራት ነበረበት። ምክንያቱም በማደሪያው ድንኳን የሚገኘው ነገር ሁሉ የክርስቶስ የመንግሥተ ሰማያትና የደኅንነት መንገድ ምሳሌ ነው (ዕብ. 8:5)።

በማደሪያው ድንኳን ውስጥ ይጠቀሙባቸው የነበሩት ዕቃዎች ትርጉም።
ዘጸአት 25: 1-9።

1. ወርቅ የእግዚአብሔር ምሳሌ ነው። የተቀጠቀጠው ወርቅ የእግዚአብሔር ወልድን መከራ መቀበል ያሳያል (ዘጸአት 25:3)።

2. ብር መቀጀት ነው (ዘጸአት 30:13-16፤ 38:25-28)።

3. ናስ እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ የሚያመጣው ፍርድ ነው (ዘጸአት 25:3)።

4. ሰማያዊ ቀለም የመንግሥተ ሰማያት ወይም ከመንግሥተ ሰማያት የሆነ ነገር ምሳሌ ነው (ዘጸአት 25:4)።

5. ሐምራዊ የንጉሥ ቀለም ነው (ዘጸአት 25:4)።

6. ቀይ በኃጢአት የሚዋጀን ደም ነው (ዘጸአት 25:4)።

7. የተጣራ ቀጭን የተልባ እግር እንከን የሌለበት ሰብአዊነት ነው (ዘጸአት 25:4፤ ራእይ 19:8)።

8. የፍየል ጸጉር ክርስቶስ ኃጢአታችንን እንደተሸከመ የሚያሳይ ነው (ዘጸአት 25:4)።

9. ቀይ የአውራ በግ ቁርበት ክርስቶስ በሞቱ በደም እንደተነከረ ወይም እንደተለወጠ ያሳያል (ዘጸአት 25:5)።

10. የአቆስጣ ቁርበት የክርስቶስ ንጹሕ እንዳልሆነ መቆጠር፣ እርሱም ስለ እኛ ኃጥዕ ሆነ (ዘጸአት 25:5)።

11. የግራር እንጨት የበረሃ እንጨት የሆነ ሰብአዊነት ነው (ዘጸአት 25:5፤ 2ኛ ቆሮ. 5:21)።

12. ዘይት መንፈስ ቅዱስ ነው (ዘጸአት 25:6)።

13. ቅመም የእግዚአብሔር አብ በክርስቶስ ደስ መሰኘት ነው (ዘጸአት 25:6፤ ዘፍጥረት 8:20፤ 2ኛ ቆሮ. 2:15፤ ኤፌ. 5:2)።

14. የከበሩ ድንጋዮች የማይለወጥ የእማኞች በእግዚአብሔር ፊት የተወደደና ክብሩነት ነው (ዘጸአት 25:7)።

15. በወርቅ የተለበጠው እንጨት የእግዚአብሔር (የክርስቶስ) ሰው መሆን ነው (ዮሐንስ 1:14)።

16. አሥራአራቱ ዕቃዎች ሁለት ጊዜ ሰባት ማለት እግዚአብሔር ለሰዎች ሠርቶ የጨረሰላቸውን ሥራ ያመለክታል።

17. ዕጣን የጸሎት ምሳሌ ነው (ራእይ 5:8)።

40. ሀ. ሙሴ በታቦቱ ውስጥ ምን እንዲያስቀምጥ ነው የተነገረው? ዕብ. 9:4፤ ዘጸአት 25:16።

መልስ።

ሙሴ በታቦቱ ውስጥ እንዲያስቀምጣቸው የተነገሩት ነገሮች።

1. በእግዚአብሔር እጅ የተጻፉ አሥርቱ ትእዛዛት ያሉበት የድንጋይ ጽላት (ዘጸአት 16:21፤ ዕብ. 9:4)።

2. መና ያለበት የወርቅ መሶብ (ዘጸአት 16:33፤ ዕብ. 9:4)።

3. የበቀለች የአሮን በትር (ዘጥልቁ 17:10፤ ዕብ. 9:4)።

ታቦቱም በማደሪያው ድንኳን ውስጥ በቅድስተ ቅዱሳት ሥፍራ ተቀመጠ። በውስጡም የእግዚአብሔር ቃል ነበረበት። የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ የሆነው ቅዱስ ሥፍራ የእግዚአብሔር ልጆች ልሳን ነው። በዚህም በልባቸው ውስጥ የክርስቶስ ዙፋን አለ። በልባቸው የሚኖረውም የእግዚአብሔር ቃል በአክብሮት ሆኖ እየታዘዙት መጠበቅ አለበት [መዝሙር 118(119):11]።

40. ለ. ሙሴ በታቦቱ ላይ ምን አስቀምጦ ነበር? ዘጸአት 25:17-21። መልስ።

የሰርየት መክደኛው ነበር በታቦቱ ላይ ይቀመጥ የነበረው። በዘጸአት 25:17-21 ባለው ክፍል ላይ ሙሴ የሥርየቱን መክደኛ እንዴት እንደሚሠራ መምሪያ ተሰጥቶታል። መሰራት የነበረበት ከንጹሕ ወርቅ ነበር። ሁለቱም ኪሩብ ማለት መላእክት በሥርየቱ መክደኛ ጦርዞች ላይ ፊታቸውን አንዳቸው ወደ ሌላው መልሰው ከንፋቸውን ባሰርየት መክደኛው ላይ ይዘረጋሉ። ሁለቱም ፊታቸውን ትይዩ በማድረግ ንጎበስ ብለው የሰርየት መክደኛውን ይመለከታሉ። ይህም የሥርየት መክደኛ የእስራኤል ንጉሥ የሆነው የክርስቶስ ዙፋን ነው።

40. ሐ. ይህ ስፍራ የእስራኤል ንጉሥ ከሕዝቦቹ ጋር የሚገናኝበትና የሚተሳሰበበት ስፍራ እንደመሆኑ መጠን ምን ጠሊቅ የሆነ ነገር ያስተምረናል? ዘጸአት 25:22።

መልስ።

የእስራኤል ንጉሥ የሆነው ክርስቶስ ሕዝቡ እስራኤል በደም፣ በኑዛቤና በእምነት ሊቀርቡት ቢወዱ ምሕረትን ሊያሳያቸው በሰርየት መክደኛው ላይ ሆኖ ሊገናኛቸው ይወዳል። እነርሱም በደም፣ በኑዛቤና በእምነት ባይቀርቡት

ይፈረድባቸዋል። ዛሬም ቢሆን ማንም በክርስቶስ ደም በእምነት ወደ እግዚአብሔር ቢቀርብ ምሕረትና ይቅርታን ይቀበላል፤ ነገር ግን ከዚህ በተለየ ሌላ መንገድ ማንም እግዚአብሔርን ሊቀርብ ቢሞክር የሞት ፍርድ በላዩ ይደርስበታል። ሁለቱም ማለት ፍርድና ምሕረት ከአንድ ስፍራ ይመጣል፤ በክርስቶስ ደም በኩል ከሆነው በቀር ሌላ ምንም ዓይነት ደኅንነት የለም።

1. የሰርየት መከደኛው የእስራኤል ንጉሥ የሆነው የክርስቶስ ዘፋን ነው።

2. የሰርየት መከደኛው በእግዚአብሔር በሚመሰለው በወርቅ ነው የተሠራው።

3. የሰርየት መከደኛው የተጋደመበት ታቦት ደግሞ በክርስቶስ ይመሰላል። እርሱም በክርስቶስ ሰብአዊነት በሚመሰለው እንጨት የተሠራው ነበር። እርሱም በእግዚአብሔር በሚመሰለው በወርቅ ተለብጦአል። ኢየሱስ ክርስቶስም ፍጹም አምላክ ፍጹም ሰው ነው።

4. በታቦቱም ውስጥ እግዚአብሔር ለሰው የተናገረበት ሕጋዊ ቃል አለበት። ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱም የእግዚአብሔር ቃል ነው (ዮሐ. 1:1-5)።

5. መና ያለበት የወርቅ መሶብ፣ መና ከሰማይ የወረደ እንጀራ ነው። እርሱም የሕይወት እንጀራ ሊሰጠን ከእግዚአብሔር ዘንድ በወረደው በክርስቶስ ይመሰላል (ዕብ. 9:4፤ ዮሐ. 6:22-59)።

6. የአቆጣቢዎችው የአሮን በትርም በእግዚአብሔር ዘንድ በእንደራሴነት በሚቀርብልን በሊቀ ካህናችን በክርስቶስ ይመሰላል (ዕብ. 9:1-15)።

41. ሀ. የማደሪያው ድንኳንና አገልግሎቱ በምን ይመሰላል? ዕብ. 8:5፤ 9:11፤ 12።

መልስ።

የማደሪያው ድንኳን በሰማያዊ ነገር ሲመሰል፣ በማደሪያው ድንኳን ውስጥ የሚደረገው አገልግሎት ደግሞ ክርስቶስ ሰዎችን ለመዋጀት ባደረገው ሥራ ይመሰላል። ሊቀ ካህኑ በሬ፣ በግና ፍየል እርዶ ደማቸውን ይዞ ለሕዝቦቹ የበደለ ይቅርታ እንዲሆን ወደ ሰርየት መከደኛው እንደሚያመጣ ሁሉ ክርስቶስ ደግሞ ራሱን መሥዋዕት ካደረገ በኋላ የሰው ልጆችን ከኃጢአታቸው ለመዋጀት የገዛ ራሱን ደም ይዞ ከአባቱ ፊት አቀረበው። ራሱን መሥዋዕት ያደረገው ኢየሱስ ክርስቶስ ደግሞ ሊቀ ካህን ስለሆነ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል በራሱ ደም ሰላምን መሠረተ።

41. ለ. የሚመሰሉበትን ወይም ምሳሌአቸውን ስጥ።

መልስ።

1. የማደሪያው ድንኳን የሚከተሉት ነገሮች ምሳሌ ነው።

ሀ. የሰማያዊ ነገሮች (ዕብ. 9:23÷24)።

ለ. የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የሚኖርበት ቤተ ክርስቲያን (ዘጸአት 25:8፤ ኤፌ. 2:19-22፤ ማቴ. 18:20)።

ሐ. የአማኞች (2ኛ ቆሮ. 6:16፤ 1ኛ ቆሮ. 6:19)። በማደራያው ድንኳን ያሉት ዕቃዎች ሁሉ የክርስቶስ የራሱ ምሳሌዎችና የሰውን ልጆች ለማዳን ያደረገው የሥራው ምሳሌዎች ናቸው።

2. ታቦቱም የተሠራው ከእንጨት ነበር፤ (ሰብአዊነት) በወርቅም ተለብሞ ነበር፤ (እግዚአብሔር) (ዘጸአት 25:10-16)። የማደራያው ድንኳን የያዘው ሁሉ በክርስቶስ ይመሰላል።

ሀ. በአማኞች ልብ ያለው የእግዚአብሔር ሕግ ክርስቶስ (ቃል) ነው።

ለ. በታቦቱ ውስጥ ያለው መና የእግዚአብሔር ሕዝቦች በምድረ በዳ ውስጥ የበሉት ምግብ ነው (ዘጸአት 16:33)። ይህም ምግብ ከሰማይ በወረደው የሕይወት እንጀራ ማለት በክርስቶስ ይመሰላል (ዮሐ. 6:22-59)።

ሐ. ያቆጣቆጠችው የአሮን በትር በትርዋ ከሞት ወደ ሕይወት ተነስታ እንዳቆጣቆጠች ሁሉ እንደዚሁም ክርስቶስ ከሞት በመነሳት የእግዚአብሔር ሊቀ ካህን ሆኖአል (ዘኁልቁ 17:10)። እግዚአብሔር የሞተችውን የአሮንን በትር በተአምር ሕይወት ሰጥቷት እንድታቆጣቆጥ በማድረግ አሮንን የእስራኤል ሊቀ ካህን አድርጎ እንደመረጠው ሁሉ እንደዚሁም እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስን ከመቃብር በማስነሳት ሊቀ ካህን አድርጎ መርጦታል።

3. ዘጸአት 25:17-22 በታቦቱ ላይ ያለው የስርየት መክደኛ በሰማይ ያለው የክርስቶስ ዙፋን ምሳሌ ነው። በስርየት መክደኛው ፊት ኃጢአት ሁሉ የሞት ፍርድን ይቀበላል። ሊቀ ካህኑ ስለ ራሱና ስለ ሕዝቡ በመናዘዝ ደም ይዞ ወደ ስርየቱ መክደኛ በሚቀርብበት ጊዜ ብጽ ለራሱም ሆነ ለሕዝቡ ምሕረትን ይቀበላል። እርሱም ሆነ ሕዝቦቹ በኃጢአታቸው የተናዘዙት ክርስቶስ መጥቶ እንደሚሞትላቸው ስለ አመኑ ነው (ሮሜ 3:24-26)።

4. ዘጸአት 25:23-30 የኅብስቱም ጠረጴዛ የክርስቶስ ምሳሌ ነበር። ጠረጴዛውም የተሠራው ከእንጨት ነው። (የክርስቶስ ሰብአዊነት) በወርቅም ተለብሞአል። (የክርስቶስ መለኮታዊነት) ኢየሱስ ክርስቶስም ሰው የሆነ አምላክ ነው። በጠረጴዛውም ላይ 12 ኅብስቶች ነበሩ። እያንዳንዱም ኅብስት ለእያንዳንዱ ለ12ቱ የእስራኤል ነገድ ነው። 12ቱ ኅብስት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ የሚበቃ ምግብ እንደሆነ ያመለክታል።

ጠረጴዛውም ኅብስቱን የሚሸከምበት 4 እግሮች አሉት። ዛሬም በአዲስ ኪዳን ዘመን ለዓለም ሕዝብ ሁሉ የሕይወት እንጀራን የተሸከሙ 4 ወንጌላት አሉን (ቁጥር 30)።

ሀ. ገብስቱም እንደ ሕይወት እንጀራ በመታየት ለአንድ ሳምንት ያህል በጠረጴዛው ላይ ይቀመጥ ነበር። የሕይወት እንጀራ የሆነው ክርስቶስም ዘወትር መታየት አለበት።

ለ. ከሳምንትም በኋላ ካህኑ በጠረጴዛው ላይ ያለውን ገብስት በልቶ በምትኩ አዲስ ገብስት በጠረጴዛው ላይ ያኖራል። ኢየሱስም ሁልጊዜ ለተራበች ነፍስ አዲስና ትኩስ ነው።

ሐ. ተከታታይ ኃይል እንዲሰጣቸው ገብስቱን የሚመገቡት ካህናቶች ነበሩ። እንደዚሁም አማኞች ሁሉ የእግዚአብሔር ካህናቶች ስለሆኑ የክርስቶስን ሥራ በትጋት ለመሥራት አከታትለው ኃይል ከክርስቶስ መቀብል ይችላሉ (1ኛ ጴጥ. 2:9፤ ራእይ 1:6)። መና ሕይወትን ሰጥቶአል። ክርስቶስም ከሰማይ የወረደ እንጀራ ነው።

መ. ገብስቱ የተሠራው ከስንዴ ነበር (ዮሐንስ 12:24)። ስንዴውም በመከራ ወፍጮ ከተፈጠረ በኋላ (ዮሐንስ 12:27) እንዲበስል ወደ ፍርድ እሳት መጣ (ዮሐንስ 12:31-33)። ክርስቶስም እኛ ሕይወትና መንፈሳዊ ኃይል እንዲኖረን በዚህ ሁሉ ውስጥ አለፈ (ዕብ. 12:2፥ 3)።

5. ዘጸአት 25:31-40 የወርቁ መቅረዝ ደግሞ የዓለም ብርሃን በሆነው በክርስቶስ ይመሰላል። ክርስቶስ አምላክ ስለሆነ ንጹሕ ወርቅ ነው። ስለዚህም የዓለም ብርሃን ነው።

ሀ. የወርቁ መቅረዝ ከአንድ ሙሉ ወርቅ እንደተሠራ ሁሉ እግዚአብሔር ደግሞ አንድ ነው።

ለ. መቅረዙም ሰባት ቅርንጫፎች አሉት። ሰባት ቁጥርም የፍጹምነት ምልክት ነው። እግዚአብሔርም ፍጹም ነው።

ሐ. በማደሪያው ድንኳን ከእርሱ በቀር ምንም ሌላ ብርሃን የሚሰጥ ነገር የለም። የማደሪያው ድንኳንም ምንም መስኮት የለውም። በመስኮት የሚገባ ማንኛውም የተፈጥሮ ብርሃን ማለት በዚህ ዓለም ጥበብ የሚመስለው ብርሃን ለእግዚአብሔር ልጆች ልብ ምንም ዓይነት መንፈሳዊ ብርሃን ሊሰጥ ከቶ አይችልም። እርሱም ለእግዚአብሔር እንደሞኝነት ነው። የእግዚአብሔር ልጆችም ንጹሕ ብርሃን ከሚሰጠው ከመንፈስ ቅዱስ ጥበብን ይቀበላሉ። በአማኞች ልብና በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የተፈጥሮ ብርሃንና የተፈጥሮ ጥበብ እንደሞኝነት ነው። ለእግዚአብሔር አገልግሎት ትርፍ ያለው ነገር መንፈሳዊ ጥበብ ብቻ ነው (1ኛ ቆሮ. 2:5-16፤ 1:20)።

መ. ብርሃኑን ማየት የሚችሉት ካህናቶቹ ብቻ ነበሩ። ከእነርሱ በቀር ማንም ሰው በተቀደሰው በማደሪያው ድንኳን ውስጥ ለመሆን አይፈቀድለትም ነበር። እንደዚሁም ሁሉ መንፈሳዊ ካህናቶቹ የሆኑት አማኞች ብቻ የእግዚአብሔርን

መንፈሳዊ ብርሃን ማየት ይችላሉ። ዓለም ግን ለዚህ መንፈሳዊ ብርሃን ታውሮአል።

ሠ. መቅረዝ ሆኖ በተሠራ ጊዜ ወርቁ በሰው ልጆች ተቀጥቅጦ ነበር። ኢየሱስም የእኛ ብርሃን ለመሆን በፍርድ ተመታ።

ረ. የመቅረዡን መጠን የሚገልጽ ምንም ዓይነት ልክ አልተሰጠም። ከመቅረዡ በቀር በማደሪያው ድንኳን ውስጥ ያሉት ቁሳቁሶች ሁሉ መጠን ተለክቶ ተገልጿል። ነገር ግን ብርሃኖችን የሆነው ክርስቶስ ግን ውሳኔና መጠን የለውም። መቅረዡ አንድ ሜትር ተኩል ቁመትና አንድ ሜትር ስፋት እንዳለው ይገመታል።

ሰ. በመቅረዡ ላይ ሰባት አበባዎችና ሰባት ፍሬዎች ተሰርተውበታል (ዘጸአት 25:31)። የእግዚአብሔር መንፈሳዊ ብርሃንም እንደዚሁ ሁልጊዜ መንፈሳዊ ፍሬና አበባ እንድናወጣ ያደርገናል።

ሸ. ለመብራቱ ብርሃን እንዲሰጡ በሰባቱ መቅረዝ የተደረገው ዘይት በመንፈስ ቅዱስ ይመሰላል።

ቀ. ዘጸአት 25:38 መቅረዡን ለማጽዳት የሚጠቀሙባቸው መሳሪያዎች መቅረዡን ሁልጊዜ ንጹሕና የሚያብረቀርቅ ያደርጉታል። የመቅረዡ ማጥሪያ መሳሪያዎች የተሠሩት ከንጹሕ ወርቅ ነው። ወርቅም በእግዚአብሔር ይመሰላል። ሰውም መሳሪያዎቹን ይዟል። በሰው ፈቃደኝነት ብቻ እነዚህ መሳሪያዎች ብርሃኑን ያጸዱታል። እንደዚሁም በራሳችን ፈቃድ ብቻ መንፈስ ቅዱስ አጽድቆን የተሻለ ምስክሮቹ እንድንሆን ያደርገናል። እንግዲህ ይህም የሚወሰነው እኛ ለእግዚአብሔር ለማብራት ፈቃደኞች እንደመሆናችንና ላለማብራት ደግሞ ኃጢአትን በልባችን ሰውረን ብርሃኖችን በመሸፈናችን ነው። በዚህ አድራጎታችን መንፈስ ቅዱስ ፈቃዳችንን ይፈጽምልናል።

6. ውስጠኛው መጋረጃ (ዘጸአት 26:31-35፤ 27:16-19፤ ዮሐ. 10:9)። ቅድስትና ቅድስተ ቅዱሳትን ለመለየት በመካከላቸው መጋረጃ ተሰቅሎ ነበር። በቅድስት ውስጥ የዕጣን ማጫሻ የጎብስቱ ጠረጴዛና መቅረዝ አለበት። ካህናቹም ዕለት ዕለት በቅድስት ውስጥ ሆነው ያገለግሉ ነበር። በቅድስተ ቅዱሳት ውስጥ ግን ያሉት ታቦቱና የስርየት መክደኛው ብቻ ናቸው። እነርሱም የጉጥቸው የክርስቶስ ዙፋን ነበር። ያ መጋረጃ ሕዝቦቹን ከእግዚአብሔር (ከክርስቶስ) ለይቷል። ሊቀ ካህኑም በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ለሕዝቡ የኃጢአት ይቅርታን ለመቀበል ከደም ጋር ወደ ቅድስተ ቅዱሳት ይገባል። ክርስቶስም በመስቀል ላይ በሞተ ዕለት ሁሉ ወደ ውስጥ ማየት እንዲችል መጋረጃው ከላይ እስከ ታች ድረስ ተቀደደ። ይህም ማለት ሕግ አለቀ አበቃለት ማለት ነው። አሁን እንግዲህ ያለምንም ሊቀ ካህን አማላጅነት ከኢየሱስ ክርስቶስ ሞት የተነሳ ማንም በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር መምጣት ይችላል።

መጋረጃው በክርስቶስ ይመሰላል። ይኸውም ወደ እግዚአብሔር የሚያደርሰው አንድ መንገድ ክርስቶስ ብቻ እንደሆነ ያመለክታል (ዕብ. 10:20)። መጋረጃውም የክርስቶስ ምሳሌ ነው። ኢየሱስ በሞተ ጊዜ መጋረጃው ተቀደደ። ሰዎችም በቀጥታ እግዚአብሔርን መገናኘት ይችላሉ። ኢየሱስ በሞተ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር የሚወስደው መንገድ ተከፍቶልናል።

ሀ. መጋረጃው እግዚአብሔር ወዳለበት ወደ ቅድስተ ቅዱሳት ሰዎችን ሁሉ የሚያደርስ አንድ መንገድ ብቻ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስም ዓለምን ወደ እግዚአብሔር የሚያደርስ አንድ ብቸኛ በር ነው (ዮሐ. 10:9)።

ለ. በበፋ ላይ መጋረጃው ተሰቅሎ ነበር። ክርስቶስም ተሰቀለ (ዘጸግሞ 21:23፤ ገላትያ 3:13)።

ሐ. የተሰቀለውም በአራት ምስሶዎች ላይ ነበር (ዘጸአት 26:23)። የኢየሱስ ክርስቶስም ስለ ኃጢአታችን በመስቀል ላይ መስቀል በአራቱ ወንጌላት ከፍ ተደርጎ ተገልጿልናል። ይህም አራቱ ምስሶ የአራቱ ወንጌላት ምሳሌ እንደሆነ በብዙዎች የመጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪዎች የሚታመንና የተስማሙበት ነው።

መ. መጋረጃው በወርቅ በተሰፉ ኩላሎችና ከብር በተሠሩ ምስሶዎች ላይ ተሰቅሎ ነበር (ዘጸአት 26:32)። ወርቁን ማለት እግዚአብሔር አብ ክርስቶስን ስለ እኛ ኃጢአት ፈረደበት። ብር ማለትም የመዋጀቱ ፍቅር ኢየሱስን በመስቀል ላይ እንዲሰቀል አደረገው።

ሠ. መጋረጃውም ሰማያዊ መልክ ነበር። ክርስቶስም ከሰማይ የወረደ የእግዚአብሔር ዘለዓለማዊ ልጅ ነው። የዮሐንስ ወንጌል በዚህ መልክ ይገልጻል።

ረ. የመጋረጃው ሌላ መልክ ደግሞ ሐምራዊ ነበር። ሐምራዊም የንጉሥ መልክ ነው። ኢየሱስም የአይሁድ ንጉሥ ነበር። ማቴዎስም እንደ ንጉሥ ይገልጻል።

ሰ. መጋረጃው ደግሞ እንደ ደም ቀይ ነበር። (ቀይ) ኢየሱስም የኃጢአት መሥዋዕት ነበር። ማርቆስም በዚህ መልክ ይገልጻል (ዕብ. 9:22)።

ሸ. መጋረጃውም የተሠራው ከጠራ የተልባ እግር ነው። ኢየሱስም በደል የሌለበት ሰው ሆነ። ይህም ደግሞ በሉቃስ ወንጌል ተገልጧል (ራእይ 19:8)።

ቀ. መጋረጃውም ለሁሉ የሚበቃ ሰፋት አለው። ይኸውም ደግሞ ዓለም ሁሉ በክርስቶስ ኢየሱስ ወደ እግዚአብሔር ቢመጣ ተቀባይነትን ለማግኘት እስከሚችልበት መጠን ድረስ ማለት ነው።

በ. ሁሉም ሰው በኃጢአቱ ቢናዘዝ በክርስቶስ በኩል ወደ እግዚአብሔር የመምጣት መብት አለው (ዮሐ. 1:12)። በዘጸአት 39 ለ ያለውን ጥያቄ መልስ ተመልከት።

7. ዘጸአት 27:1-8 የናስ መሠዊያ። የናሱ መሠዊያ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያለ ምንም በደል ሳለ ራሱን የሚቃጠል መስዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር ባቀረበበት በተሰቀለበት መስቀል ይመሰላል (ዕብ. 9:14)።

ሀ. መሠዊያው ፍርድን ከሚያመለክተው ከናስ የተሠራ ነበር። መስቀልም እንደዚሁ የፍርድ ምሳሌ ነው። በመስቀል ላይ የሚሰቀለው ወንጀለኛ ነው።

ለ. ክርስቶስ በመስቀል ላይ እንደተደረገ መስዋዕቱ ደግሞ በመሠዊያው ላይ ይደረግ ነበር።

ሐ. መስዋዕቱ በመሠዊያው ላይ ሆኖ ይቃጠል ነበር። ኢየሱስም ስለ ኃጢአታችን በመስቀል ላይ እሳታዊ የሆነውን የእግዚአብሔርን ፍርድ ስለ እኛ ተቀበለ።

መ. ማንም የናሱን መሠዊያ ችል በማለት ወደ እግዚአብሔር መምጣት አይችልም። ወደ እግዚአብሔር ለመድረስ አስቀድሞ የኑዛዜ መስዋዕቱን ማቅረብ ይኖርበታል። እንደዚሁም በመስቀሉ ሥር ሆኖ በእምነት ኃጢአቱን ሳይናዘዝ ማንም ቢሆን ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ አይችልም። ስለዚህ በክርስቶስ በኩል ብቻ ካልሆነ ማንም በሌላ በኩል ወደ እግዚአብሔር ለመምጣት ቢሞክር ከእግዚአብሔር ፍርድ በቀር ምሕረትን አይቀበልም። የናስ መሠዊያ በማደሪያው ድንኳን በር ላይ የቆመው በመጀመሪያ የደም መስዋዕት እንዲቀርብበትና ከዚያም በኋላ እግዚአብሔርን ለማገልገል ወደ እግዚአብሔር መድረስ እንዲችል ነው።

8. የዕጣን መሠዊያ (ዕጣን) ዘጸአት 30:1-10። የዕጣኑ መሠዊያ ክርስቶስ የእኛ አማላጅ እንደሆነ የሚያሳይ ነው። መሠዊያውም ከእንጨት ተሠርቶ በወርቅ የተለበጠ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስም ሰውና አምላክ ነው (ዮሐ. 17:1-26፤ ዕብ. 7:15)። ጸሎታችንም በክርስቶስ በኩል ወደ እግዚአብሔር ያርጋል (ዕብ. 13:15፤ ራእይ 8:3፤ 4)። አሁን አማኞች ሁሉ ካህናት ናቸው (1ኛ ሊጥ. 2:9)። ጸሎታቸውና ምስጋናቸውም ለእግዚአብሔር መስዋዕት ሆኖ ይቀርባል (ዕብ. 13:15)። ዕጣንም በጸሎት ይመሰላል። በመሠዊያው ላይ ያለውን ዕጣን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም በመንፈስ ቅዱስ እሳት ላይ ሆኖ በሚጸለይ ጸሎት ይመሰላል (ሮሜ 8:26፤ 27)። ልብ በመንፈስ ቅዱስ እሳት በሚፈረድበት ጊዜ እግዚአብሔር ጸሎታችንን ይሰማል። እሳት በሌለበት ቦታ ወደ ላይ የሚያርግ ጢስ እንደማይኖር ሁሉ ያለ መንፈስ ቅዱስ እሳት የሚጸለይ ጸሎትም አይሰማም።

9. መታጠቢያ ሳህን (መታጠቢያ) (ዘጸአት 30:17-21)። መታጠቢያው የተሠራው ፍርድን ከሚያመለክት ከናስ ነው። ሳህኑም መታጠቢያውን ውኃ ይዟል። ትርጉሙም ኢየሱስ ክርስቶስ እኛን ከበደል ለማንጸት ፍርዳችንን እንደተቀበለ ሲያሳይ ነው። ካህናቱም ለእግዚአብሔር አገልግሎታቸውን ለመስጠት ከመጀመራቸው በፊት በመጀመሪያ አስቀድመው በየጠዋቱ

እግራቸውንና እጃቸውን በመታጠቢያው ውስጥ ይታጠባሉ። ይህም እጥበት የሚመስለው ለደኅንነታችን በክርስቶስ ደም መታጠባችን ሳይሆን በየዕለቱ ለእግዚአብሔር ሥራ ብቁዎች ለመሆን ከጥቃቅን በደላችን ለመንጸት የምናደርገው መታጠብ ነው። ስለዚህ ይህ እጥበት ዕለት ዕለት ከክርስቶስ ጋር ስንራመድ ሳለን ከኃጢአታችን ሁሉ ለመታጠብ የምንቀበለው መታጠብና ይቅርታ ነው። በዮሐንስ 13:2-10 ባለው ክፍል የተጠቀሰው የእግር መታጠብም ተመሳሳይ ትርጉም የያዘ ነው (ኤፌ. 5:25-27)። ካህናቹ በቅዱሱ ስፍራ ከማገልገላቸው በፊት እግራቸውንና እጃቸውን መታጠብ ነበረባቸው። እንደዚሁም አማኝ የሆነ ሰውም በየዕለቱ እግዚአብሔርን ከማገልገሉ አስቀድሞ በልብ በአሳብና በአድራጎት ከረከሰበት ነገር ሁሉ መንጸት ይኖርበታል። በውስጣችን ያለው መንፈስ ቅዱስ በኃጢአታችን ምክንያት ካዘነ እግዚአብሔርን ልናገለግል አንችልም (1ኛ ዮሐ. 1:9፤ ዕብ. 10:22)።

42. የምዕራፍ 28 ና 29 ትምህርት ምንድን ነው?

መልስ።

ምዕራፍ 28 ና 29 የሚናገረው ስለ ክህነት ነው። ይህም እንዴት ለክህነት እንደሚታጩ ስለ ልብሳቸው፣ እንዲሁም ስለ ሥራቸውና ምግባቸው ነው።

43. ሊቀ ካህኑ የሚሠራው ታላቁ የሊቀ ካህንነት ተግባር ምንድን ነው?

መልስ።

ሊቀ ካህኑ በክርስቶስ ኢየሱስ ይመስላል። ምክንያቱም በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ሆኖ ስለሚማልድ ነው። በደም በመጠቀም ስለ በደላቸው የተናዘዙትን ሰዎች ለይቅርታ ወደ እግዚአብሔር ያቀርባቸዋል። በእግዚአብሔር ፊት ስለ ሕዝቡ ለማማለድ ሊቀ ካህኑ ብቻ ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ ይገባ ነበር። እንደዚሁም ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ በደላችን የፈሰሰውን የገዛ ደሙን ይዞ በሰማይ ባለው ቤተ መቅደስ ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ገባ። በዚያም በደላቸውን ለተናዘዙት ኃጢአተኞች ሁሉ ይቅርታን ሊቀበልላቸው ይማልዳል። ከክርስቶስ በቀር በእግዚአብሔር ዘንድ የኃጢአት ስርየትን ሊያስገኝልን የሚችል በእግዚአብሔር የተመረጠ ሌላ ሊቀ ካህን ፈጽሞ የለንም። ከእርሱ በስተቀር ስለ ሰዎች ኃጢአት በእግዚአብሔር ዘንድ እንዲማልድ የተሰጠ ማንም የለም (1ኛ ጢሞ. 2:5 ዕብ. 8:1-6፤ 9:12፤ ምዕ. 7)።

ከዚህ ጋር አያይዘህ ዘጸአት 30:7-10 አንብብ።

1. ሊቀ ካህኑ በዕጣኑ መሠዊያ ውስጥ ዕጣን አከታትሎ ያጤሳል፤ ይህም ደግሞ ለሕዝቡ አከታትሎ ለሚያደርገው መማለድ ምሳሌ ነው። የዕጣኑ ጢስ ወደ እግዚአብሔር የሚያርገው በጸሎት ምሳሌ ነው። አሁንም በእግዚአብሔር ፊት ስለ እኛ የሚሠራው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (ዕብ. 7:25)።

2. ከጠዋት እስከ ማታ ድረስ መብራቱ እንዲበራ አዘጋጀው (ዘጸአት 27:20፤ 21፤ 30:7፤ 8)።

3. ያመቱን ማስተሰርያ ያዘጋጃል (ዘሌዋውያን ም. 16)።

ሀ. ክርስቶስ አንድ ጊዜ ለዘላለም የኃጢአት ስርየት እንዲሆን ራሱን መሥዋዕት አድርጎት እንደሰጠ ካህኑ በየዓመቱ የደም መሥዋዕት በእግዚአብሔር ፊት ያቀርብ ነበረ (ዕብ. 9:12)።

ለ. በዓመትም አንድ ጊዜ ደም ይዞ ወደ ቅድስተ ቅዱሳት ይገባ ነበር። ኢየሱስ ክርስቶስም አንድ ጊዜ የራሱን ደም ይዞ በሰማይ በእግዚአብሔር ዘንድ አቅርቦአል (ዕብ. 9:12)።

ሐ. የተልባ እግር ልብስ ለብሶ ወደ ቅድስተ ቅዱሳት ይገባል። የተልባ እግር የጽድቅ ምሳሌ ነው። ሰው የሆነው ኢየሱስም የጽድቅን ክብር ተጎናጽፎ ወደ ሰማይ አረገ (ዘሌዋ. 16:4)። የእኛም ኃጢአት በእርሱ ላይ አልቀረም ነበር።

መ. እርሱም የተልባ እግር ልብስ ተጎናጽፎ ከቅድስተ ቅዱሳት ወጣ። ኢየሱስም ሙሽራይቱን ቤተ ክርስቲያኑን ለመውሰድ ከእግዚአብሔር ዘንድ ተመልሶ ይመጣል።

4. ነዶውንም ለመጀመሪያው የመክር ፍሬ በዓል ወስዶ ይወዘውዘዋል (ዘሌዋ. 23:11)። ይህም የክርስቶስና የጥቂት ቅዱሳን ትንሣኤ ምሳሌ ነው (ማቴ. 27:52)።

5. እርሱም ሁለት በእርሾ የተጋገሩ ዳዐዎችን አንስቶ በኢንጠቆስጤ ቀን ወዘወዛቸው (ዘሌዋ. 23:20)። ኢየሱስም ቤተ ክርስቲያናትን ለእግዚአብሔር አቀረበ። እነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው። ነገር ግን አሁንም በዚህ ኃጢአትን በሚወድ ሥጋ ውስጥ ስለአቀደ በተጋገረው ቂጣ ውስጥ ጥቂት እርሾ ተፈለገ (ዘሌዋ. 23:17፤ ሮሜ 12:1)።

6. በመማጽኛው ከተማ ያሉትን ሰዎች ሕይወት ለመጠበቅ ይከላከላል (ዘኁልቁ 35:25)። ኃጢአተኛ በክርስቶስ ብቻ ሊድን ይችላል። ነፍሱ ገዳዩም ሊቀ ካህኑ እስኪሞት ድረስ በመማጽኛው ከተማ ውስጥ ይቀመጥና ሊቀ ካህኑ ሲሞት ፍጹም ነፃ ይወጣል (ዮሐንስ 8:36)።

7. ነገሥታትን ሁሉ ይቀባል። ክርስቶስም በምድር ላይ ባሉት ነገሥታት ላይ ሁሉ የነገሥታት ንጉሥ ሆኖ ይገዛል (ሮሜ 13:1፤ ዳን. 4:17፤ 25፤ 32፤ 2:21፤ 5:21)።

ዘጸአት ምዕራፍ 30 እስከ 40 ያለውን አንብብ።

44. ሰንበት በእግዚአብሔርና (በክርስቶስና) በእስራኤል መካከል ያለ ምልክት እንደሆነና የሰንበትን ትርጉም አብራራ (ዘጸአት 31:12-17፤ ዕብ. 4:4-11)። ሰንበት እስራኤላውያንን ምን ያስተምራቸዋል?

መልሱ።

በዘጸአት 31:13 እግዚአብሔር የሰንበትን ትርጉም ይገልጻል። «ይህም በእግዚአብሔርና በሕዝበ እስራኤል መካከል የቆመ የዘለዓለም ምልክት ነው።» ሰንበትም እስራኤላውያን ድነው ወይም አልዳኑ እንደሆነ የሚያሳይ በእግዚአብሔርና በሕዝበ እስራኤላውያን መካከል ያለ ምልክት ነው። ሰንበት በእግዚአብሔርና በመንፈሳውያን ሕዝቦቹ መካከል ማለት የክርስቶስ ቤተ መቅደስ በሆኑ አማኞች መካከል ያለ ምልክት አይደለም። ነገር ግን ይህ የተሰጠው የደኅንነትን መንገድ የሚያሳያቸው ጥሩ ምሳሌ እንዲሆኑ ሥዕላዊ ማስረጃ ለእስራኤላውያን የተሰጠ ነው። «እግዚአብሔርም የሠራውን ሥራ በሰባተኛው ቀን ፈጸመ፤ በሰባተኛውም ቀን ከሥራው ሁሉ አረፈ።» ስለዚህ እስራኤላውያንም ጌታ ዓለምንና በዓለም ያለውን ሁሉ በስድስት ቀን ፈጥሮ በመጨረስ በሰባተኛው ቀን እንዳረፈ ሁሉ እነርሱም በዚህ ቀን ማረፍ አለባቸው። ከዚህም በቀር ለደኅንነታቸው የሚሆነውን ሥራ ሁሉ ሠርቶ ጨርሶአል። ደኅንነታቸውም እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል (በሞቱ) ጨርሶታል። ማንም ደግሞ በዚህ ላይ የሚጨምረው ሥራ የለም። በዚህ ፋንታ ግን በክርስቶስ ተሠርቶ ያለውን ደኅንነት በእምነት ተቀብለው ነፍሳቸውን ማርካት ነው። ሕግ ለእስራኤላውያን የተሰጠው የጠፉ ኃጢአተኞች መሆናቸውን ሲረዱ ወደ ክርስቶስ መጥተው በእምነት እንዲድኑ መሪ እንዲሆናቸው ነው (ገላትያ 3:24)። እግዚአብሔርም ሃይማኖታዊ የሕግ ሥርዓቶችን በማድረግ ለደኅንነታቸው በዚህ እንዲታመኑ አልፈለገም። እግዚአብሔር ሰንበትን እንዲያከብሩ የሰጣቸው ለማስጠንቀቂያ እንጂ ለደኅንነታቸው አይደለም። ምክንያቱም እግዚአብሔር በክርስቶስ ሞት በኩል የሚድኑበትን መንገድ አዘጋጀቶ ስለሰጣቸው በእምነት ብቻ ስለሚድኑ የእነርሱ ሥራ ከንቱ እንደሆነ ለማስረዳት ነው።

እግዚአብሔርም የሰንበትን ማክበር ትእዛዝ ልኮ በአሥርቱ ቃላት መኃል አኖረው፤ ይህም የተደረገበት ዋናው ምክንያት ሕጎቹን በእምነት በልባቸው እንዲጠብቁ እንጂ በሥራቸው እንዲመኩ አይደለም። ማንም ቢሆን በክርስቶስ ኢየሱስ አዲስ ፍጥረት ካልሆነ በቀር አሥርቱን ትእዛዛት በራሱ ኃይል የመፈጸም ግዳጅ ቢጣልበት እግዚአብሔርን መውደድ አይችልም። ሰንበትም በሚያደርጉት ሥራቸው እንደሚጸድቁ አላመለከታቸውም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ሥራውን ሠርቶ ጨርሶላቸዋል። እነርሱም በእምነት ተቀብለው ብቻ ማረፍ ነበረባቸው።

አንድ ሰው በሰንበት ቀን የሠራ እንደሆነ የሞት ቅጣት ይቀበል ነበር። ይህም ደግሞ ሕዝቦቹ ለራሳቸው ደኅንነት የሠሩ እንደሆነ እንደሚፈረድባቸው ለማመልከት ነው። ምክንያቱም ሥራው በክርስቶስ መስቀል ላይ ተሠርቶ አልቋል። ማንም በአለቀው በክርስቶስ ሥራ ላይ ለመዳን የራሱን ሥራ ቢያክልበት የክርስቶስ ሥራ በቂ እንዳይደለ የሚገምት ያለመነ ሰው ነው። የኃጢአት ዋጋ የሃይማኖት ሥርዓት ሳይሆን ሞት ነው። በዚያም ሞት ክርስቶስ

ኢየሱስ ስለ ኃጢአታችን ተሰቃይቷል። ሥራውም አልቋል። ይህንን እስራኤላውያንም ሆኑ እኛ አምነን መቀበል አለብን።

ምንም እንኳ ሕግ ለእስራኤላውያን የተሰጠ ቢሆንም ለደኅንነታቸው በሕግ ሥራ ስለተመኩ አደጋ ገጥሟቸዋል። ሰንበትም የእግዚአብሔር ምድራዊ ሕዝብ ለሆኑት ለእስራኤላውያን የተሰጠው በሥራ እንዳይመኩና በዚህ ፋንታ ግን ለደኅንነታቸው እግዚአብሔር በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ሠርቶ የጨረሰውን ሥራ እንዲቀበሉ ለማስጠንቀቅ ነው። ስለዚህ ዛሬ ሰዎች ሰንበትን በመጠበቅ ለመዳን ቢሞክሩ ወይም በደኅንነታቸው ላይ ተጨማሪ ጽድቅ ለመጨመር ሰንበትን ቢያከብሩ በራሳቸው ሥራ እንጂ እግዚአብሔር ሠርቶ በጨረሰላቸው ሥራ ባለማመናቸው ከፍርድ በታች ናቸው። ምክንያቱም ደኅንነት በእምነት እንጂ በሥራ ስለማይገኝ ነው።

በዕብ. 4:4-11 ባለው ክፍል ላይ ደግሞ በተጨማሪ የሰንበት ትርጉም ተገልጿል። አንዳንድ ሰዎች እንደሚሉት የሰንበት እረፍት ትርጉም እስራኤላውያን በኢየሱስ ተመርተው ከነፃን እንደገቡ የሚያመለክት አይደለም (ቁጥር 8)። ዳዊትም ዛሬ ድምጹን ብትሰሙ ልባችሁን እልክኛ አታድርጉ ብሉአል (ቁጥር 7)። አሁንም ገና ሌላ እረፍት አለ (ቁጥር 9)። ዳዊት ይህንን ያለው እስራኤላውያን በከነዓን ውስጥ ከኖሩ ከረጅም ዓመታት በኋላ ነው። የሰንበት እረፍት ነፍሳችን በእግዚአብሔር እጅ ማረፏን ያመለክታል። ይህም በሥራ የተገኘ ነገር እንዳልሆነ ለማመልከት እግዚአብሔር ራሱ ሥራውን ጨርሶ አሳያቸው (ቁጥር 10)። ስለዚህ እግዚአብሔር ከሥራው ሁሉ በሰንበት ቀን እንዳረፈ በሥራቸው እንደማይጸድቁ አውቀው የታከቱትንና በእምነት ለደኅንነታቸው በእግዚአብሔር የሚታመኑትን እግዚአብሔር በዕለተ ሰንበት እንዳረፈ ወደ ሰንበት እረፍት ያስገባቸዋል። ይህምም እረፍት የሚገኘው ክርስቶስ ሠርቶ በጨረሰው በአንድ የእምነት መንገድ ብቻ ነው። ወደዚህ እረፍት መግባት የሚቻለው የራሱ ሥራ ታከቶት ባለቀው በእግዚአብሔር ሥራ የሚያምን ሰው ብቻ ነው። ይህም ሰው መልካም ሥራ የሚሠራው አዲስ ፍጥረት በመሆኑ እንጂ ደኅንነትን ለመቀበል አይደለም። ስለዚህ አማኝ ሁሉ በእምነት ገና ዱሮ ወደ እረፍት ስለገባ የሰንበት ምሳሌነትና ሰንበት ከእንግዲህ ወዲያ አያስፈልገውም። ብዙዎቹ እስራኤላውያን ወደ ሰንበት እረፍት ስላልገቡ ወደ እረፍቱ ለመግባት እንዲችሉ መንገዱን እንዲመራቸው ሰንበት አስፈልጓቸው ነበር።

45. ሀ. ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር በተራራው ላይ በነበረ ጊዜ እስራኤል ከእግዚአብሔር ጋር የተካሄደውን ኪዳን እንዴት አፈረሰ? መልስ።

ምዕራፍ 32:1-6 እስራኤልም በሌላ አማልክት በእግዚአብሔር ፊት እንዳያመልኩና እግዚአብሔርንም በፍጹም ልባቸውና ኃይላቸው እንዲወዱ ከእግዚአብሔር ጋር ቃል ኪዳን ገብተዋል። ነገር ግን ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር

በተራራው ላይ በሆነ ጊዜ ሕዝቦቹ የጥጃ ጣዖት ሠርተው በፊቱ መስገድ ጀመሩ። በዚህም መንገድ ቃል ኪዳንን አፈረሱ።

45. ለ. ታዲያ እግዚአብሔር ኃጢአታቸውን እንዴት ተመለከተ? መልስ።

ምዕራፍ 32:7-10 በእግዚአብሔር ፊት ይህ አድራጎታቸው በሞት ሊያስቀጣቸው የሚገባ ጥፋት ነው።

አሮንና እስራኤላውያን ግን ቃል ኪዳን አፍርሰው ኃጢአት መሥራታቸውን እንደታላቅ ኃጢአት አልቆጠሩትም። እነርሱም ይህ አድራጎታቸው ኃጢአት እንዳልሆነ አድርገው በልባቸው ለራሳቸው ምክንያት ሰጡት። እግዚአብሔርንም በጥጃው ፊት ያመለኩት መሰላቸው (ዘጸአት 32:6)። እነርሱም የሚቃጠል መሥዋዕትና የደገነነት መሥዋዕትን ለእግዚአብሔር አቀረቡ። አሮንም «ይህ የእግዚአብሔር በዓል ነው» ብሎ አወጀ (ዘጸአት 32:5)።

ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ለሥዕል ወይም ለተቀረጸ ምስል በሚሰግዱበት ጊዜና በሚጸልዩበት ጊዜ ያ ሥዕል ወይም የተቀረጸ ምስል ጣዖታቸው ይሆናል። መሪያቸውም አሮን በሕዝቡ ፊት ለራሱ ይቅርታ በማድረግ «እግዚአብሔርን በዚህ የጥጃ ጣዖት ፊት እናመልካለን» ብሎ ምክንያት ሰጠ። ሕዝቦቹም በአራተኛው ቁጥር እንደተናገሩት ይህ አምላካችን ነው አሉ። እግዚአብሔር ሕዝቦቹ አምላካቸው እንዲሆን የጥጃውን ምሳሌ ወስደዋል አለ (ቁጥር 8)። በዚህ አንጻር ማንም በሥዕል ወይም በምስል ፊት ወድቆ በመስገድ የሚጸልይ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጣዖትን እንዳመለከ ይቆጠርበታል (በዘጸአት 20:2-4)። እግዚአብሔርን ይህን ዓይነት አምልኮት በጥብቅ ይከለክላል።

ጥጃው የግብፅ ሃይማኖት ምሳሌ ነው። ይኸውም ግብፅ በዓለም ስለምትመስል ነው። አማኞችም በቀድሞ ሕይወታቸው የዓለምን ነገር ይናፍቁ ነበር። ይህም ማለት እነርሱም ጥጃ ያመልኩ ነበር ማለት ነው።

45. ሐ. ሙሴ ለሕዝቡ ይቅርታ የጠየቀው በተለይ ምን አሳስቦት ነው? ምዕ. 32 ና 33። 32:11-14፣ 30-35፤ 33:12-17።

መልስ።

ሙሴ ለእስራኤላውያን ይቅርታ ለመጠየቅ የተደገፈው እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና ለያዕቆብ በገባው ቃል ኪዳን ላይ ተመርኩዞ ነው (ቁጥር 13)። እግዚአብሔርም እስራኤልን ታላቅ ሕዝብ እንደሚያደርግና በዘራቸውም የዓለምን ሕዝብ እንደሚባርክ ተስፋ ገብቶ ነበር። ዓለምም ይህን አውቃ ነበር። አሁን እግዚአብሔር እስራኤልን ቢያጠፋ እግዚአብሔር ቃል ኪዳንን አልጠበቀም በማለት በእግዚአብሔር ላይ መፍረድ ትጀምራለች። ሙሴ እግዚአብሔር እስራኤልን እንዳያጠፋ ከአምላኩ ጋር የተከራከረው የእግዚአብሔር ተስፋ እውነት ስለሆነ ነው (በምዕራፍ 32:7)። እግዚአብሔር

ሙሴን እስራኤላውያንን ያንተ ሕዝቦች አለው። ሙሴም መልሶ በቁጥር 11 ላይ እግዚአብሔርን «ያንተ ሕዝቦች» ናቸው አለው። እግዚአብሔር ሙሴን ሕዝቦችህ ሲለው እስራኤላውያን ከእንግዲህ ወዲያ ሕዝቦቼ አይደሉም ማለቱ ነው። ሙሴ ግን እግዚአብሔርን ሕዝቦችህ ናቸው ሲለው እንደ እነርሱ ሳይሆን ለአብርሃምና ለይስሐቅ እንደዚሁም ለያዕቆብ እንደገባኸው ቃል ኪዳን ሕዝቦችህ ናቸው ማለቱ ነው።

በምዕራፍ 32:30-35 እንደተገለጸው ሙሴ ስለ ሕዝቡ ኃጢአት እግዚአብሔርን ሊማልድ ወደ ተራራ ወጣ። ሙሴ ሕግን ማፍረስ በሞት ፍርድ እንደሚያስቀጣ ያውቅ ነበር። ነገር ግን በቁጥር 32 ላይ «ኃጢአታቸውን ይቅር በላቸው» ብሎ ጠየቀ። ሆኖም እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ ሳይፈርድ እንዲሁ ይቅር ብሎ እንደማያልፍ ያውቅ ነበር። ስለዚህ ሙሴ ለእስራኤል ምሕረትን ለመቀበል ፍርዳቸውን በራሱ ላይ ለመውሰድ እራሱን መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ። በቁጥር 32 ላይ ያለዚያ ግን «ከጻፍከው መጽሐፍህ እባክህ ደምስሰኝ» አለ። ሙሴ ራሱ ኃጢአተኛ ስለሆነ ለኃጢአት ማስተሰርያ ሆኖ መቅረብ አይችልም። እግዚአብሔርም በቁጥር 33 ሙሴን «የበደለኝን እርሱን ከመጽሐፈ እደመስሰዋለሁ» አለው።

ምዕራፍ 33 ላይ እግዚአብሔር እስራኤልን በመንገዳቸው ላይ እንደላካቸው እንመለከታለን። ቢሆንም ሙሴ እስራኤላውያን ኃጢአተኞች በሆኑበት ጊዜ ሙሴም እግዚአብሔርን አንድ ጥያቄ ጠየቀው፤ ይኸውም ኃጢአተኛ የሆነው የእስራኤል ሕዝብ እንዴት የእግዚአብሔር ሕዝብ ሊሆን ይችላል ብሎ ጠየቀ (ምዕራፍ 33:13)። በምዕራፍ 33:14 ላይ እግዚአብሔር ከሙሴ ጋር እንደሚሆን ነግሮታል። ነገር ግን ሙሴ እግዚአብሔርን ከእስራኤል ጋር ደግሞ የሚሆንበትን ማረጋገጫ ስለፈለገ እግዚአብሔር ከእነርሱም ጋር እሆናለሁ አለው (በጸሐት 33:15-17)። እግዚአብሔርም ከእስራኤላውያን ጋር የሚሆንበት ጉዳይ ከምን የተነሣ እንደሆነም ከዚያም በኋላ ከሌላው የዓለም ሕዝብ የተለዩ ነገዶች መሆናቸውን ለሙሴ አሳየው።

46. እግዚአብሔር (ክርስቶስ) በምን ዓይነት ጠባይ ነው ከእስራኤል ጋር የገባሁትን ቃል ኪዳን መልሼ አድሰዋለሁ ያለው? 34:4-10።

መልስ።

እግዚአብሔርም ከእስራኤል ጋር የገባውን ቃል ኪዳን መልሶ ለማደስ ሙሴ ወደ ተራራው እንዲመጣ ጠራው። እግዚአብሔርም ራሱን እንደሚከተለው ገለጸ።

1. ኃጢአትን ይቅር ብሎ ምሕረትን የሚያደርግ።

2. ነገር ግን በደለኛውን ከቶ የማያነጻ አምላክ ነው (34:6፥ 7)። እግዚአብሔር በደለኛውን እንዳልበደለ አድርጎ ማየት ከቶ አይችልም። ኃጢአት ሁሉ በሞት ይቀጣል። የአንድ ኃጢአተኛ ኃጢአት ኃጢአቱን ተሸክሞ በምትኩ

ፍርድን በሚቀበልለት ሰው ላይ ሲሆን እግዚአብሔር ምሕረትን ያደርግለትና ይቅር ይለዋል። ኃጢአት መፈረድ አለበት። ነገር ግን የበደለኛው ኃጢአት በክርስቶስ ላይ ሆኖ ከተፈረደ ኃጢአተኛው ይቅር ይባላል። ሙሴ በምዕራፍ 32:32 ላይ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ በምትክነት አቅርቦ ነበር። ነገር ግን ያ በቂ አልነበረም። ምትክ መሆን የሚችለው በደል የሌለበት ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። እግዚአብሔር በእስራኤላውያን መካከል የኖረው ከክርስቶስ ኢየሱስ የተነሣ ነው። ምክንያቱም ኃጢአታቸው ሁሉ በክርስቶስ ላይ ስለነበረ ነው።

ሙሴም እግዚአብሔር በዘጸአት 34:6 ÷ 7 ላይ የተናገረውን በሰማ ጊዜ እግዚአብሔርን በግምባሩ ወድቆ አመለከ። ምክንያቱም እግዚአብሔርን በቁጥር 9 የተናገረው ነገር ትርጉም ስለገባው ነው። ሙሴም እግዚአብሔርን እስራኤል አንገተ ደንዳና ሕዝብ ነው። አንተ በመካከላችን ኑርና ሕዝቦችህ አድርጋቸው። ኃጢአታቸውም በሌላ ሰው ላይ ሆኖ ይቀጣል፤ ከዚያም በኋላ እስራኤል ነፃ ትሆናለች።

እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ያደሰው እርሱ ክርስቶስ መጥቶ ስለ ሕዝቡ ኃጢአት ስለሚሞት ነው። ከዚህ በስተቀር ቃል ኪዳኑ የሚታደስበት ሌላ መንገድና መነሻ ፈጽሞ የለውም (ዘጸአት 34:10-17)።

ስለዚህ እስራኤል መምረጥ ይኖርባታል። የማደራያው ድንኳንም የተተከለው ከሠፈር ወጣ ብሎ ነበር። ሰዎቹም የሚያመልኩት በየድንኳናቸው በሬፍ ላይ ሆነው ነበር። እያንዳንዱም በነፍስ ወከፍ ስለ ክርስቶስ መወሰን አለበት። ከዚያም እግዚአብሔር (ክርስቶስ) በመኃላቸው ለመሆን በማንኛውም ሰው ላይ ሳይፈርድ ይመለሳል (ዘጸአት 33:7-10)። አሁንም ቢሆን ኃጢአትን በልቡ ሰውሮ መንፈስ ቅዱስን በሚያሳዝን አማኝ እግዚአብሔር አይጠቀምበትም። እርሱም በኃጢአቱ ተናዝዞ ከበደሉ ካልራቀ የእግዚአብሔርን ቅጣት ይቀበላል።

47. ሀ. ሙሴ በዚህን ጊዜ በተራራው ላይ ከእግዚአብሔር (ከክርስቶስ) ጋር ለምን ያህል ቀን ቆየ? ደግሞስ ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር በቆየበት ጊዜ ምን የሚታይ ነገር ተፈጸመ?

መልስ።

ሙሴም ከጌታ ጋር በተራራ ላይ አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ቆየ (ዘጸአት 34:28)። ያን ጊዜ ነበር ሙሴ ሕግጋቶቹን የጻፈው (ቁጥር 27)። እርሱም በዘፍጥረት መጽሐፍ የሆነውን ነገር ፈጽሞ አያውቅም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር ያውቅ ስለነበረ ሊጽፍ የሚገባውን ነገረው።

ከእግዚአብሔር (ከክርስቶስ) ጋር አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ስላሳለፈ ፊቱ እጅግ እንዳንጸባረቀ ከተራራው ሲወርድ ሕዝቦቹ ፊቱን ሊያዩት ፈጽሞ አልቻሉም። ስለዚህ ፊቱን በመሸፈኛ መሸፈን ግድ ሆነበት። ያም በልቡ ውስጥ የገባው የእግዚአብሔር ክብር ነው በውስጡ አልፎ በፊቱ ላይ የሚያንጸባርቀው።

አሁንም ቢሆን አንድ ሰው ወደ እግዚአብሔር በኃይል ቀርቦ በዕለት ነጮ ከእግዚአብሔር ጋር በቅርብ ከተጓዘ ፊቱ ዘወትር ያበራል። ስለዚህ አንድን አማኝ በማየት ከእግዚአብሔር ጋር ምን ያህል የቀረበ ኅብረት እንዳለው ማወቅ ይቻላል (ዘጸአት 34:27-35)።

47. ለ. ወደ እግዚአብሔር በመቅረብ የሚገኘው ነገር ይህ ብቻ እንደሆነና ታላቁም ነገር ይኸው ነው ብለህ ነው የምትገምተው?

መልስ።

እንደዚያ ያለው ወደ እግዚአብሔር (ክርስቶስ) መቅረብ በፊት ላይ ከሚያስከትለው ይልቅ በልብ የሚያስቀረው ለውጥ የላቀ ነው። ፊት በልብ ያለውን ነገር ብቻ ያሳያል። እስጢፋኖስም በመንፈስ ቅዱስ ስለተሞላ ፊቱ እንደመልአክ ፊት ያበራ ነበር (የሐዋርያት ሥራ 6:15)።

47. ሐ. ከዘጸአት እንደተረዳኸው ሙሴ ጌታ ኢየሱስን ምን ያህል የሚያውቀው ይመስልሃል?

መልስ።

ሙሴ ጌታን ፊት ለፊት ያውቀዋል። ሰውም ከጓደኛው ጋር እንደሚናገር አናግሮታል (ዘጸአት 33:11)።

47. መ. ክርስቶስ በተራራው ላይ በተለወጠ ጊዜ ሙሴ በምን ጉዳይ ላይ ነበር ከክርስቶስ ጋር ይነጋገር የነበረው? ሉቃስ 9:30-31።

መልስ።

ሙሴና ኤልያስ ከ1500 ዓመት በኋላ ከክርስቶስ ጋር ተገናኝተው የተነጋገሩት በቅርብ ጊዜ ሊሆን ስላለው ስለ ክርስቶስ ሞት ነው። ሙሴ የእስራኤል ሥጋዊ መሪ ሲሆን ኤልያስ ደግሞ መንፈሳዊ መሪያቸው ነው። ክርስቶስ ግን ንጉሣቸው ነው። ንጉሡም እስራኤል በኖረችበት ዘመን ሁሉ ከቶ ኖሯት በማታውቀው ሁለት የተለዩ መሪዎች ጋር ውይይት ያደርግ ነበር። በዓለም ታሪክ ውስጥ ሆኖ ስለማያውቀው ስለ አንድ ታላቅ ነገር ይነጋገሩ ነበር። ያም ጉዳይ የዓለም ሕዝብ ሁሉ በክርስቶስ ኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ በኩል ስለሚያገኘው ደኅንነት እግዚአብሔር ያዘጋጀውን ጉዳይ (ጎዳና) የሚያውቀው ነበር። ይህም ሙሴ ከመሞቱ በፊት ገና በዓለም ሳለ የሚያውቀው ጉዳይ ነው። ያ ሁሉ የአምልኮት ሥርዓትና እግዚአብሔር የሰጠው ተስፋ ሁሉ የሚያሳየው ክርስቶስንና የመዋጀቱን ሥራ ነበር።

47. ሠ. ይህን ሁሉ የማወቁ ጉዳይ በክርስቶስ ምድራዊ ሕይወት ላይ ምን አስከተለ? ሶብ. 11:23-29።

መልስ።

ሙሴ ክርስቶስንና የማዳኑን የተስፋ ኪዳን ሁሉ ስለሚያውቅ እንደዚሁም እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ያለውን ዘላለማዊውን ታሪክ ስለተገነዘበ ምንም የዓለምንና የሥጋን ነገር ሳይቀላቅል እግዚአብሔርን በሙሉ ልቦናና ኃይሉ አገለገለ። «ሙሴም በምድር ላይ ካሉት ሰዎች ሁሉ ይልቅ እጅግ ትሑት ሰው ነበር» (ዘኁልቁ 12:3)።

ኢየሱስን ከቀድሞ ይልቅ እጅግ እየወደድነውና እያወቅነው ስንሄድ የሥጋ ፍላጎታችንና ዓለምን የመውደዳችን ጉዳይ እየደከመና እየሟሸሸ ስለሚሄድ በእግዚአብሔር ሥራ ይበልጥ ታማኞችና ፍሬአማ እየሆንን እንሄዳለን።

48. ከምዕራፍ 35-40 ያለው ክፍል ምን ያስተምራል?

መልስ።

ከምዕራፍ 35-40 ድረስ ያለው ክፍል ስለ ማደሪያው ድንኳንና የካህናት ልብስ ያብራራል።

49. ሀ. የንጉሡ በሕዝቡ ዘንድ በስፍራው መገኘት ለሕዝቡ እንዴት በቀላሉ ተረዳቸው? ዘጸአት 40:34-38።

መልስ።

ደመናውም የማደሪያውን ድንኳን ሸፈነው። የእግዚአብሔርም ክብር የማደሪያውን ድንኳን ሞላው። በዚህ ሁኔታ በእነርሱ መኃል ለመኖር ወደ ማደሪያው ድንኳን እንደገባ ለሕዝቡ አሳያቸው። የማደሪያውን ድንኳን ቀን ደመና ሲሸፍነው ሌሊት ደግሞ እሳት ይሸፍነው ነበር። በዚህ ሁኔታ ሕዝቡ እግዚአብሔር (ክርስቶስ) በመካከላቸው እንዳለ ይመለከቱ ነበር። ንጉሣቸው ክርስቶስም መንገዱን ሁሉ እስከ ከነዓን ድረስ በእሳትና በደመና ፀምድ ይመራቸው ነበር።

እግዚአብሔር (ክርስቶስ) ወደ ስለሞን መቅደስ በተመሳሳይ ሁኔታ ነው የመጣው (2ኛ ዜና 7:1-3)። ሰውም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ ግል አዳኙ አድርጎ ሲቀበል መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ለመኖር ወደ ሕይወቱ ይገባል (1ኛ ቆሮ. 6:19)።

49. ለ. ይህ ምድራዊ መኖሪያው መቼ ይሆን መለኮታዊ መኖሪያው ለመሆን ምልክት የሚሆንበት?

መልስ።

ኢየሱስ ክርስቶስ ለ1000 ዓመት በምድር ሊነግሥ ሲመጣ በተመሳሳይ ሁኔታ ለሕዝቡ ይገለግላል (ኢሳ. 4:4-6፤ ዘካርያስ 14:16-21)።